

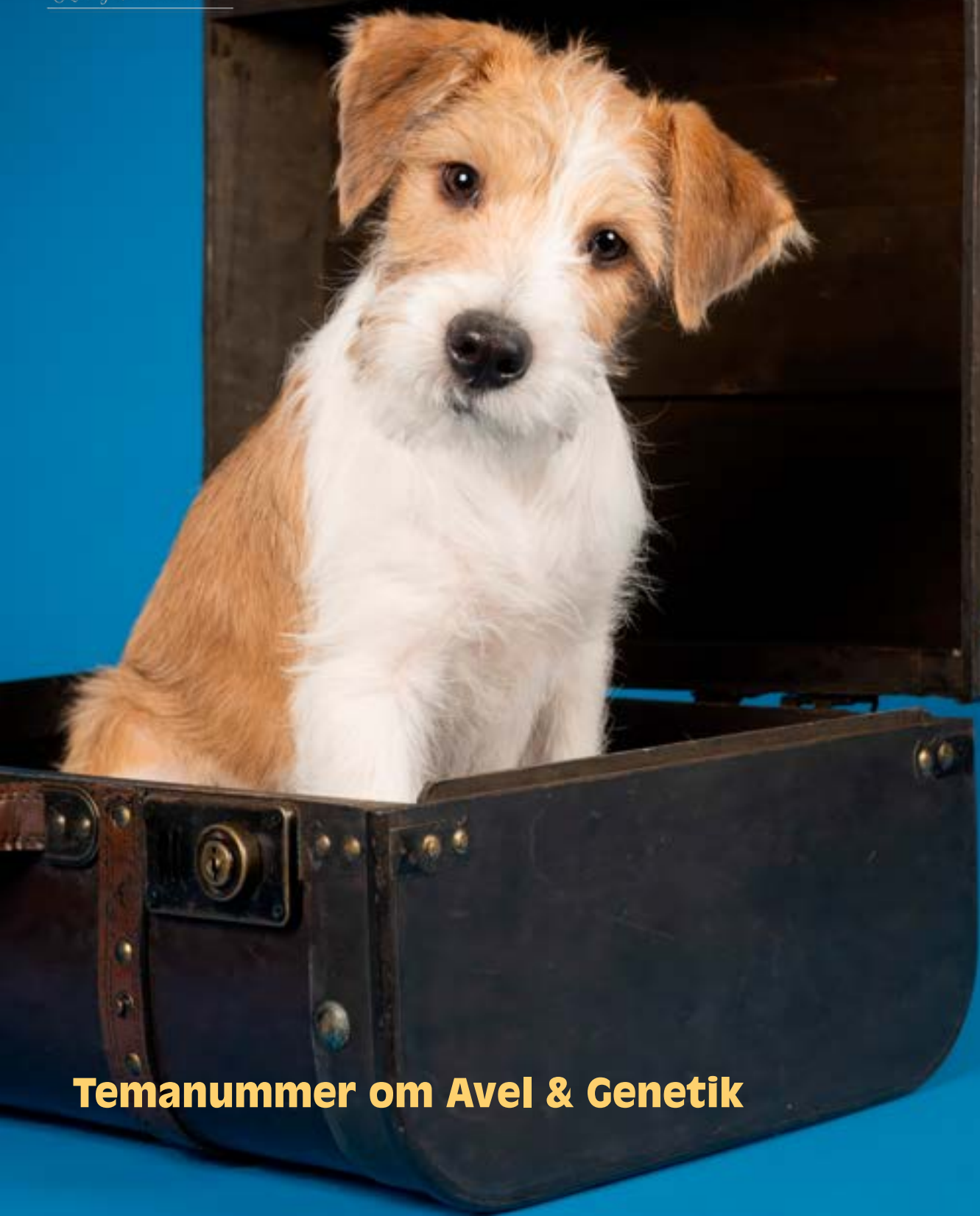

*Svenska
Krongöhrlanderklubben*

ISSN 2003-6558

Kromistrycket

nr 1 • 2026

Temanummer om Avel & Genetik

”Kotten”

(Flame Pet's Knockin On Heavens Door)

Foto: Anne Koskelainen

Innehåll

2 Ordföranden har ordet	16 Hundangrepp i Stockholm
3 Vad är så speciellt med kromisvalpar?	18 Livet med kromis
5 Stockholms Hundmässan	20 Exteriörbeskrivning och BPH
7 Reflektioner från montern	22 Kromiskrysset
8 MyDog 2026 i Göteborg	23 Avel och genetik
10 Sörövertösen Komtiki	38 Välkommen ”Kotten”
11 Grattis Kromisknepare	39 Om inkorsningsprojekt
12 Välkommen till Gränna!	41 Championgalleriet
14 Att kastrera eller inte...?	48 Julpromenad på Österlen
15 Avelshanan	50 Aktivitetsombud
	51 Styrelsen

Ett nytt år att bygga vidare på tillsammans

Ett nytt verksamhetsår har tagit sin början och det känns både inspirerande och hoppfullt. Vid ett årsskifte ges det en naturlig paus att lyfta blicken, att se vad vi åstadkommit, vad vi lärt oss och vart vi vill vidare. För mig är det tydligt, klubben fortsätter att utvecklas tack vare det gemensamma engagemang som finns hos så många av er. Tidigare idag, innan jag satte mig för att skriva denna ledare fick jag förmånen att tillsammans med Dexter ta en promenad på Djurgården med vårt nya aktivitetsombud för Stockholm. Ann kommer att hitta på mycket spännande för alla kromisar i Stockholm.

Det är just samspelet mellan medlemmar, uppfödare, funktionärer och förtroendevalda som gör vår klubb levande. De många samtalen, idéerna, initiativen och insatserna, stora som små är det som driver oss framåt. Det ideella arbetet är klubbens motor och det förtjänar att lyftas, uppskattas och värnas.

Under våren tar vi också flera viktiga steg i hur vi arbetar och möts. Vi kommer att genomföra klubbens första digitala årsmöte i enlighet med våra nya stadgar. Det är ett modernt grepp som förhoppningsvis gör det lättare för fler att delta och göra sin röst hörd. Föreningsdemokrati fungerar som bäst när många är med och jag hoppas att just du vill vara en del av det.

I detta nummer av Kromistrycket fördjupar vi oss i avel och genetik, ett område som berör rasens framtid på allra mest grundläggande sätt. Kunskap, öppenhet och långsiktighet är avgörande när vi fattar beslut som påverkar kommande generationer kromisar. Därför känns det också mycket värdefullt att vi nu stärker arbetet genom att starta uppfödarkommittén och samtidigt deltar i det internationella projektet kring genetisk diversitet inom rasen. Samarbete över gränserna ger oss bättre underlag, bredare perspektiv och klokare vägval.

Men mitt i allt strategiskt arbete får vi inte glömma det enkla och viktiga, glädjen i hundlivet; promenaderna, träningen, mötena och gemenskapen. Det är där engagemanget föds och växer. Det är där klubben får sitt hjärta.

Jag ser fram emot året som ligger framför oss, fullt av arbete, utveckling och gemensamma upplevelser. Och jag ser fram emot att göra den resan tillsammans med er.

Varma hälsningar

Tomas Ohlin, ordförande Kromfohländerklubben Sverige

Redaktionsruta**Kromistrycket nr 1-2026**

Medlemstidning för Svenska Kromfohländerklubben utkommer med 4 nummer per år. Redaktionellt material och annonser skickas digitalt till redaktionen: kromistrycket@kromfohländerklubben.se
Sista manusdag för nästa nummer är den 15 maj.

Författare och annonsörer

ansvarar själva för riktigheten i insänt material. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera, korta ner eller i mån av plats utesluta insänt material.

Annonspriser för medlemmar

Helsida 500 kr, Halvsida 250 kr
Sista sidan 700 kr,
Halva sistasidan 350 kr.

Medlemsavgift 400 Kr per medlemsår.**Familjemedlem 150 Kr per medlemsår.**

Se också info på klubbens webbplats:

[www.kromfohländerklubben.se/Bli medlem](http://www.kromfohländerklubben.se/Bli%20medlem)

OBS! Glöm ej att ange medlemsnr.

och namn vid kontakt med klubben.

Denna periodiska skrift innehar

utgivningsbevis från Mediemyndigheten.

Ansvarig utgivare: Tomas Ohlin.

Tryckt hos: Hässleholms Tryckshop AB

TEMANUMMER

I det här numret tar vi ut svängarna och har temasideor om Avel och Genetik. Där finns mycket för oss kromisägare och kromisälskare att lära oss om hur allt hänger ihop. Som en naturlig följd av det kommer först en artikel som vi kan kalla Valptider som ju har sin toppnotering under våren och försommaren.

Välkommen till intressant läsning, önskar Redaktionen!

VAD ÄR SÅ SPECIELLT MED KROMISVALPAR?

Nu när våren är i antågande föds det fler kromisvalpar än annars på året. Grattis ni lyckliga valpägare som har en spännande tid framför er! Att leva med en kromfohländervalp är att tidigt möta en liten hund med förvånansvärt stor personlighet. Redan under de första veckorna blir det tydligt att detta inte är en valp som ”bara följer med”, utan en individ som observerar, känner in och knyter an.

Redan från början – olika men ändå lika

I kullen finns ofta stor variation. Syskon kan skilja sig åt både i pälstyp, uttryck och temperament. Att både sträv- och släthåriga valpar kan födas i samma kull är välkänt i rasen, men också mentalt ser man tidigt skillnader. Någon är framåt och nyfiken, en annan mer eftertänksam och försiktig. Samtidigt finns ofta gemensamma drag: närhetssökande, uppmärksamhet på människor och en tydlig vilja att höra till. Många uppfödare beskriver hur valparna gärna håller sig nära – inte klängigt, men med ett tydligt behov av kontakt. De vill vara med, se vad som händer och känna sig trygga i sammanhanget.

Känslighet som styrka

Ett ord som ofta återkommer när man talar om kromisvalpar är känslighet. Det är en egenskap som kan missförstås, men som hos rätt förutsättningar blir en stor styrka. Valparna är ofta lyhörda för tonläge, stämning och miljö. De lär sig snabbt – inte för att de är ”lättdresserade”, utan för att de samarbetar. Detta innebär också att hårda metoder eller för mycket press tidigt kan få motsatt effekt. Kromisvalpen mår bäst av lugn vägledning, tydlighet och tid att landa. Många erfarna ägare vittnar om att valparna blommar ut när de får utvecklas i sin egen takt.

Socialisering – med eftertanke

Socialisering är viktigt för alla valpar, men för kromisar handlar det ofta mer om kvalitet än kvantitet. Att få positiva, trygga erfarenheter av människor, miljöer och vardagliga situationer är viktigare än att utsättas för ”allt på en gång”. En kromisvalp som får möjlighet att observera, ta ett steg tillbaka och sedan närma sig på eget initiativ bygger ofta ett stabilt självförtroende. Här kan uppfödarens tidiga arbete och valpköparens lyhördhet bli avgörande för hur valpen utvecklas på sikt.

Från valp till vuxen – vad består?

Mycket av det man ser hos kromisvalpen följer med upp i vuxen ålder. Närheten till familjen, lojaliteten och behovet av trygghet är ofta bestående drag. Samtidigt växer modet och självständigheten med åldern, särskilt hos de hundar som fått en lugn och förstående start i livet.

Många ägare blickar tillbaka och säger: ”Hade jag bara vetat hur känslig den var som valp, hade jag varit ännu lugnare.” Det är en erfarenhet värd att dela – särskilt med nya kromisägare.

En ras som formar relationer

Kromisvalpar är kanske inte de mest högljudda eller yviga i valplådan, men de är ofta de som stannar kvar i hjärtat. De formar relationer tidigt, djupt och långsiktigt. För den som är beredd att möta valpen där den är, finns förutsättningar för ett mycket nära samarbete – redan från första dagen.

FAKTARUTA - Kromisvalpar i korthet

- Människokära, följsamma och relationsorienterade
- Ofta lugna och observanta snarare än yviga
- Känsliga för tonläge och miljö – svarar bäst på lugn vägledning
- Kan vara reserverade mot nytt, men är sällan rädda
- Sträv- och släthår kan förekomma i samma kull
- Trivs bäst nära sina människor och anpassar sig lätt till vardagen

Text: KT-Redaktionen. Foto: Gunilla Flodin Jernselius, Irja Sunnerdal.

FEM SAKER SOM GÖR DIN VALP LYCKLIG

Per Jensen är professor i etologi, djurens beteende, och författare till många populära böcker om hundar. Här listar han fem punkter som hjälper dig att uppfylla hundens grundläggande behov och ge den ett meningsfullt liv:

- 1. Social kontakt.** Hundar är flockdjur och behöver tid med människor och ibland andra hundar. Närhet, ögonkontakt och gemensamma aktiviteter är avgörande för deras välbefinnande.
- 2. Meningsfull aktivering.** Utöver promenader behöver hundar mental stimulans, som nosarbete, problemlösning och lek.
- 3. Frihet att utföra naturliga beteenden.** Till exempel att nosa, gräva, springa och utforska miljön.
- 4. Trygghet och förutsägbarhet.** Rutiner och en stabil miljö gör hunden lugn och harmonisk.
- 5. Berikning och variation.** Att variera promenader, ge nya dofter, miljöer och upplevelser ger hunden livskvalitet.

Text: SKK Hundsport

KROMFOHRLÄNDER PÅ STOCKHOLM HUNDMÄSSA 2025

Stockholm Hundmässa 2025 blev en välbesökt och lyckad helg för Svenska Kromfohrländerklubben. Den 13-14 december samlades flera medlemmar av klubben i vår rasmonter för att presentera rasen på Stockholm Hundmässa. Själva arbetet med montererna pågår från fredagen med byggandet av montererna och förberedandet av att ta emot alla kromisar och dess tvåbeningar som ska bemanna montererna, och avslutas med nerplockning på söndagen efter sista kromisen lämnat mässan.

Mitt bland byggmaterial och stora mässhallar hamrades och dekorerades det för fullt av Annika, Marion och Lina för att bygga upp kromismontern. Efter drygt två och en halv timme stod montererna klar, laddad med filtar, dekorationer och små detaljer som skapar en trivsamt plats, inte bara för besökare, utan också för de fyrbenta som skulle spendera helgen där. Under både lördagen och söndagen har vi haft 12 mattor och hussar samt 10 hundar per dag i montererna. Hundarna fick vara max 2 timmar i montererna ur djurvälståndsperspektiv. Som tack för deltagandet belönades hundarna med varsin goodiebag som uppskattades, de tvåbenta fick nöja sig med pepparkakor.

MÅNGA BESÖKARE

Besökare har haft möjlighet att träffa flera kromfohrländer, ställa frågor och ta del av informationsmaterial om rasen. Intresset var stort och många besökare var mycket pålästa. I och med att vi står i tvåtimmarspass med överlappning hinner besökarna träffa flera kromisar och ägare under en kort tid. Monterna fotograferades flitigt och lockade en jämn ström av nyfikna mässbesökare.

GLÄDJE I MONTERN

För att våra egna hundar, som hade varit på mässan hela helgen, kunde få slippa mässan för några timmar hade vi doggywalker som sett till att de kommer ut och får lite lugn och ro. Som monteransvariga besöker vi montererna varje timme för att hälsa nya välkomna och tacka de som går av sitt skift, detta har uppskattats av de allra flesta utom av Marita som med glimten i ögat önskar mindre närvaro av Marion då hennes hund Cira knapp kan hålla sig kvar i pälsen av glädje när hon ser Marion. Men som Marita sa, det är bra för besökarna att se skillnaden på hur en kromis kan visa glädje mot främmande kontra någon de känner.

Tomas Ohlin besökte mässan

RASPARAD

Rasen presenterades även i rasparaden i stora ringen, både på lördagen och söndagen spatserade sex stolta kromfohrländer (med mattar och hussar) inför publik. Caroline Alupo berättade om vår ras, varifrån den kommer, hur ovanlig den är, vad rasen används till med mera och detta gjorde hon på ett mycket informativt och korrekt sätt. Som en liten anekdot kan nämnas att när vi var i Göteborg på MyDOG och gick i rasparaden där var det vi två med våra tre hundar och speakern presenterade rasen så här "Ja, kromfohrländern är en tysk ras som är blandning av en terrier och en annan hund, den används till... ja, jag vet faktiskt inte så mycket om rasen". Hoppas hon läste på lite till de andra dagarna.

Stockholm Hundmässan 2025 blev därmed ännu ett lyckat tillfälle att visa upp kromfohrländer och klubbens verksamhet. Nästa år blir dock annorlunda; under 2026 arrangeras ingen hundmässan i Stockholm i december. I stället står European Dog Show i september på programmet, utan traditionella rasmontrar.

Vi hoppas att vi ses igen på mässan 2027!

Monteransvariga: Annika Magnusson och Marion Possekel

MAJKENS UPPLEVELSE

förmedlad av husse Örjan Åslund

Redan i P-garaget anade vi att något särskilt var på gång: snälla någon så många hundar av alla de slag. Vi köade till besiktningen med två pudlar bakom oss och två labradorer framför. Alla var coola och världsvana, men även Majken höll sig i skinnet. På besiktningen blev det lite förvirring apropå åldersgränsen på 9 månader:

-"Men, men - hon är ju född i år?" "- Så är det, men hon är faktiskt nio månader och två veckor." Och in kom vi.

Först slog vi ett varv eller två runt hela rasklubbstorget; det är inte bara många hundar på en stor hundutställning, det är också en närmast hysterisk variation med alla dessa raser! Vi gjorde några nya bekanskap men enades om, jag och Majken, att det egentligen räcker med någon enstaka ras.

Väl i kromismontern blev vi väl mottagna av Annika och Marion och deras fyrbeningar som i ärlighetens namn, på klassiskt kromismanér, inte fäste någon större uppmärksamhet vid vårt ekipage.

Själva monterjobbet då? Gick som en dans! Mot förmodan var Majken helt tillfreds med att stå på det lilla podiet tiden ut. Man märkte snabbt två saker: vår ras är fortfarande rätt okänd och alla besökare trodde sig ställa samma smarta och unika fråga: "Jaha, vad är det bästa med den här rasen då?"

Sammantaget var det en kul och annorlunda upplevelse att vara "kromisrepresentanter" på mässan. Det var debut för både mig och Majken på hundutställning, men trots att en av oss är väldigt tjugig kändes rastorget som rätta platsen för oss.

REFLEKTIONER FRÅN KROMISMONTERN I STOCKHOLM

Den 14 december skulle Nelson och jag stå i kromismontern på Hundmässan. Vi kom i god tid så han hann landa – även om han vägrade hitta en plats värdig sin bajsbalett på vägen dit. Väl inne skällde han pliktskyldigt på första hunden, insåg sedan läget och gick in i sitt mentala friläge där han obekymrat passerar även sina "värstingraser".

I montern väntade vänner – Alba, Mira, Cala – och den rara Majken på bordet bredvid. Nelson trivdes. I år var han märkbart mer avspänd än förra gången, hoppade själv upp och ner från bordet, möjligen för att förhandla till sig extra godis. Besökarna var många: barnfamiljer på jakt efter första hunden, pensionärer som sökte en lagom stor följeslagare. Frågorna handlade ofta om barnvänlighet och skällande. Jag försökte svara nyanserat – vi är ju inte bilförsäljare utan rasrepresentanter. En kromis har många fina sidor, men också sina egenheter.

Nelson skötte sig fint. Reserverad men artig, tog gärna godis men avböjde helst klappar rakt framifrån. Det var särskilt roligt att se honom med barnen, vars ansikten hamnade i ögonhöjd med hans. Till slut vågade han till och med nosa lite nyfiskt. När vi lämnade mässan vräkte regnet ner. Nelson vägrade kissa där, så vi började gå hemåt. Plötsligt blev det bråttom – jag fick småspringa tills han hittade sin utvalda tuva i parken. När husse dök upp med bilen halvvägs kastade sig Nelson in och somnade sedan nöjt hemma i soffan.

Tack för att vi fick vara med och representera rasen kromfohrländer och Svenska Kromfohrländerklubben! Vi kommer gärna tillbaka!

Och tack Annika och Marion för en trevlig monter och er omtänksamhet!

/Teresa Angré Hansson

MyDOG 2026 i Göteborg

Året rivstartade med fyra dagars MyDOG. Utanför virvlade snön vilket medförde att det var mycket lugnare på mässan än vanligt. I vår rasmonter var det dock ett lagom "tryck" med besökare som var nyfikna på rasen. Alla hundar med mattar och hussar gjorde ett galant jobb med att visa upp rasen.

/Christina Ekerborn och Ingela Bood Carlsson

Monterarbetare: Britt-Louise Sundin, Lars-Åke Sundin, Ingela Bood Carlsson, Christina Ekerborn

Lena Vidlund och Carina Bouvin Hansson i montern

Majken och Hjalmar

Trångt i montern

Hjalmar

Trevliga möten, här utanför mässan.

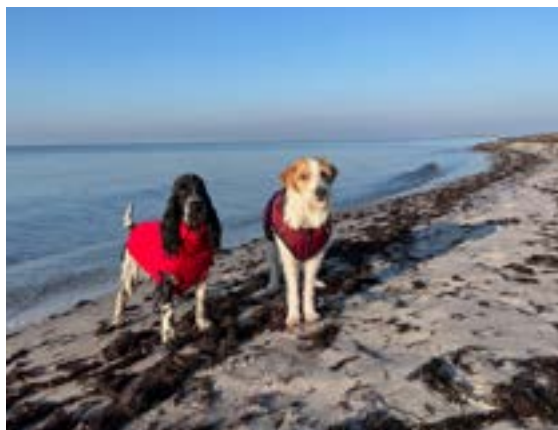
Sjöröwaretösen Komtiki

Text och foto Åsa Kjærkner

Foto Peter Waldholm

Skepp ohoj! Snö, vikingar och Aurora!

Har ni snö hos er? Redan i november kom den första snön till Skåne. Det var skoj! Fast den var puts väck till julafton. Men tomten lyckades ändå hitta till oss i Oxie. Tomten undrade om det fanns några snälla hundar? Ja, skällde både jag och min lillasyster cockerspaniell Prisma för paket är det bästa vi vet.

Sedan har vi haft det iskallt här nere i söder. Det har kommit massor av snö i flera omgångar. En dag när det var lite solsken så körde vi ner till Skanör. Havet var fruset vid kanten men det var ganska varmt i solen så både jag och Prisma badade benen i havet. Fast det har varit så kallt så har jag varit med i ett par inomhustävlingar i agility. Jag har lyckats hoppa hem ett par pinnar, rosetter och priser. Jag har fått två nya gröna och svarta rosetter. Det är alltid lika kul!

I Toarp som ligger på andra sidan bäcken där vi bor så har det hänt någonting spännande. Arkeologer har grävt och gjort spännande fynd från både medeltiden och vikingatiden! Vi gick förbi och träffade flera trevliga arkeologer som berättade för oss. Jag och lilla Prisma fick använda våra fantastiska nosar. Det var spännande med en massa dofter. Vi fick känna doften av vikingar! Hjälpl! Eller vi fick dofta på deras keramikskärvar och även på ett stort ben som kanske kom från en ko. Men tyvärr så fick jag inte provsmaka. Jag försökte flörta med mina långa vackra ögonfransar. Men arkeologen höll hårt i benet och sa att det skulle dateras och undersökas.

Vi fick gå ner i en grop där vikingarna hade haft ett hus. Vi kunde även känna doften efter mältat korn vid resterna av det medeltida huset. Aha! De hade druckit öl precis som min husse. Lite högre upp på backen hade de även hittat rester från en ståtlig Trelleborg och en smedja. Där bodde det folk från det övre samhällsskiktet. Tänk vad spännande att vi bor så nära och att vi går i vikingarnas spår...

Tänk om jag hade varit med på den tiden! Då hade jag, Komtiki varit viking och jag hade styrt det längsta vikingaskeppetlångskeppetDrakenmedsäkertassförjagärjuensjöröware!Minälskadestorebror"Rackham sjöröware" hade varit stolt över mig. Nu är det två år sedan han seglade ut på havet på sin sista tur... Tack för allt som du lärde mig! Jag saknar dig så mycket!

En kväll såg vi Aurora Borealis! Har ni sett Aurora? Det var fantastiskt! Vi körde ut till utsiktsplatsen vid Öresundsbrons brofäste. Där var det mörkt och vi hade vi fri sikt. Norrskenet skimrade i rött, rosa och grönt. Det var en magisk kväll.

Nu har vi kryssat klart på torra land. Tack för ett kul kromiskryss! Jag, matte och husse hjälptes åt. Jag löste ordet "boll"! Men nu gästas jag efter våren så att vi kan kryssa runt på riktigt med vår skuta!

Skepp ohoj! Från er sjöröwaretös Komtiki

(Kromi-Kamilles Komtiki), Prisma (Fieldbay Kron Juvelen), Peter Waldholm och Åsa Kjærkner i Oxie.

Grattis alla kromisknepare!

Kromisknep har fått en ny **STJÄRNA!**
Stort Grattis till Jenna (Aqualines Cayenne) och matte Inger Sjöstrand.

HEJARE! Så roligt, nu kan vi också gratulera **Nala** (Kromipaws Far From Home) och matte Ann Sjölander.

Grattis **KOMETEN** Tex (Kromiwonder Beloved Charm) som nu är nära en stjärna och gjort en bra knep-resa med matte Jennie Brandgård.

Det gick med en fart att bli en **HEJARE!**
Grattis till **Dobby** (Fondador Dark Dragon) med matte Eva Marie Mattsson.

Har du provat KROMISKNEP? All information du behöver finns på klubbens hemsida. Gå till "Medlemssidan", logga in och fortsätt genom att klicka på knappen för "Instruktioner Kromisknep". (Medlemssidan kräver att man skapar eget inlogg, har du inte redan det så kan du läsa mer under "Klubben".)

Tomas Rohlin

Välkommen till Gränna!

Årets kromisträff kommer att äga rum den 30 juli-2 augusti mitt i Gränna.

Det kommer som vanligt att erbjudas ett fullmatat program för dagarna med många möjligheter att träffa och umgås med kromisar och dess trevliga ägare. Ett mer detaljerat program kommer snart på webben. Även i år erbjuder vi en facebookgrupp enbart för träffen: Kromfohrländerklubbens årsträff 2026.

Har du ännu inte bokat boende så är det dags, det erbjuds stugor och campingplatser och i Gränna och dess närhet finns många andra möjligheter att hitta olika slags boende.

Vi kommer att hålla till med våra aktiviteter på Ribbavallens plan B.

Årets rasspecial -officiell utställning

Vi hälsar välkomna till utställning i Gränna söndagen den 2 augusti 2026. Precis som tidigare år kommer vi att ha två olika valpklasser, 4-6 mån och 6-9 mån. Övriga klasser är junior 9-18 mån, unghund 15-24 mån, öppen klass, champion och veteran.

Årets domare heter Tomas Rohlin. Vi ser fram emot att välkomna honom och alla utställare till Gränna i år! Anmälan till utställningen kommer på webben i god tid.

Domarpresentation

Jag är född och uppvuxen i Hälsingland omgiven av djur av alla dess slag. Collie blev en fast del, och fortfarande är, i mitt liv. Första colliekullen hade jag som 12-åring och jag startade Steadlyn collies i början av 80-talet.

Jag reste runt som tonåring i England och besökte alla berömda kennlar i slutet av 70-talet, och på 80-talet så skulle jag gå "solo" och det blev med prefixet ROLLINGTON med en del champions i Europa, Syd- och Nordamerika. Jag har bott 10 år i Brasilien och lärde mig mycket hos uppfödare och handlers i Brasilien, USA och Japan.

1999 var det dags att bli vuxen och komma hem igen. Hem blev Danmark och då tyckte Dansk Kennel Klubb att jag hade så mycket internationell erfarenhet att de antog mig på domarutbildningen.

Jag har dömt många olika raser under 25 år på alla kontinenter. Jag blev auktoriserad på rasen kromfohrländer i augusti 2010 och får ofta döma dem eftersom andra domare sällan är auktoriserade på rasen. Det är alltid en förnöjelse. Ibland behöver vi ta oss lite extra tid på oss för att bekanta oss, men det brukar vara riktigt trevligt i ringen.

Jag ser verkligen fram emot att få vara en del av er rasutställning i Gränna!

GRÄNNA - PLATSEN FÖR ÅRETS KROMISTRÄFF

Text: Redaktionen, Foto: Arkiv

Välkomna till Gränna, den lilla staden vid Vättern grundad 1652, känd för sina polkagrisar, polarhistoria och vykortsvackra vyer! Årets kromisträff äger rum här under första helgen i augusti och här kommer mycket att hända. SKLK:s styrelse kommer att informera oss om program för träffen vid First Camp Gränna vid Hamnvägen, men vad mer har Gränna att bjuda oss besökare på? På många ställen i Gränna får hunden följa med, antingen inomhus, på uteservering eller både ock. Ladda ner appen "Ta med hunden" och sök på Gränna så får du aktuell information.

Här är några tips:

POLKAGRISAR

De röd vita karamellerna uppfanns i Gränna år 1859 av Amalia Eriksson och staden är fortfarande starkt förknippad med dem. De går att inhandla i olika former på många ställen, inte minst på huvudstråket Brahegatan där många butiker och kokerier ligger.

ANDRÉE BALLONGFARAREN

Vem minns inte Salomon August Andrée som byggde en varmluftballong med målet att flyga över Nordpolen 1897? Han kom från Gränna och på Grenna Museum, Andréemuseet finns en spännande utställning med föremål som hittats efter hans expedition. "Ingenjör Andrées luftfärd" av PO Sundman eller "Expeditionen - min kärlekshistoria" av Bea Uusma är två böcker om händelsen som kan rekommenderas.

VISINGSÖ

Från hamnen vid "vår" camping går färjetrafik de sex kilometerna över till Visingsö, den största ön i Vättern. Färjorna går nonstop hit och du köper en digital biljett vid hamnkontoret innan du kliver ombord. På Visingsö finns mycket att se; Visingsborgs slottsruin och Brahekyrkan är några exempel. Trevliga mat- eller fikaställen och hantverksbutiker finns att besöka.

CHARMIG STADSMILJÖ

Njut av den vackra utsikten, eller ta en promenad på kullerstengatorna bland välbevarade gamla trähus. Amalia's Cafe & Restaurang ligger mitt på huvudgatan. Grännaberget med sitt friluftsmuseum är värt ett besök. Högt ovanför staden och med milsvid utsikt serveras det fika med nybakat, smörgåsar och lunchrätter på Kaffestugan. Från Gränna kan du gå dit upp på toppen. Trappan innehåller 243 trappsteg - men lugn - det finns bilväg också.

BRAHEHUS

Slottet Brahehus från 1637, uppkallat efter grundaren Per Brahe d.y. ligger med sin ruin 2,5 km norr om staden och har en fantastisk utsikt över Vättern. Restaurerad 2012.

RÖTTLE BY

Tre kilometer söder om Gränna hittar du idyllisk och vacker natur i Röttle By. En genuin kulturhistorisk miljö med trähusbebyggelse från både 1700- och 1800-talet, två anrika kvarnar, ett dramatiskt vattenfall från Röttleån och en lugn småbåtshamn.

ATT KASTRERA ELLER INTE KASTRERA SIN HUND...?

Kastration är ett ingrepp som blir allt vanligare på våra hundar. Tidigare tradition att vi inte kastrerar våra hanhundar, för det är i första hand dem det gäller, förändras allt snabbare. Är det här en utveckling utan betydelse eller bör vi tänka igenom vad en rutinmässig kastration av hundar kan leda till?

I tidigare nummer av Kromistrycket har vi haft frågan uppe och den är alltid aktuell, speciellt i vår numerärt lilla ras. Risken med att fler kastrerar sin hanhund är för rasen att urvalet av avelshundar minskar och därmed även den genetiska variationen dvs de ärftliga olikheterna. Det leder i sin tur till en större ökning av rasens inavelsgrad. För att stödja uppfödare och tikägare att hitta en lämplig hanhund som ännu inte gått i avel eller fått endast en kull, finns kromfohrländerklubbens hanhundslista. Den är ett led i klubbens arbete med att öka den genetiska variationen inom rasen. Dit kan alla medlemmar anmäla sin friska hanhund för att bidra med fler gener till rasen.

Artikeln Kastration av hund belyser den ökande förekomsten av kastrering av hundar i Sverige och hur denna syn har förändrats. Författarna gör oss uppmärksamma på viktiga för- och nackdelar med att kastrera. Författare till artikeln är Maija-Lena Eloranta, Elisabeth Rhodin och Åsa Lindholm som diskuterar om denna utveckling är problemfri eller om det finns skäl att noggrant överväga vilka följder en mer rutinmässig kastration kan få för hundars hälsa och beteende. Både positiva och negativa konsekvenser för hunden, både hane och tik samt för rasen lyfts fram i denna intressanta och läsvärda artikel, som vi har publicerat med tillstånd av författarna.

Artikeln är publicerad tidigare i Kromistrycket nr 4-2022 och Hundsport Special nr 1-2022 och finns att läsa i sin helhet på kromfohrländerklubbens webbplats; kromfohrländerklubben.se Där hittar du även klubbens hanhundslista.

Svenska Kennelklubbens policy för kastrering av hund

Utdrag ur policyn:

För uppfödare: Svenska Kennelklubben, SKK anser att kastrering av hundar inte ska ske rutinmässigt. Kastrering, både kirurgisk och kemisk, minskar antalet hundar som kan användas i avel och försvårar ett långsiktigt och hållbart avelsarbete, särskilt i raser med små populationer. Tidig kastration begränsar möjligheten att utvärdera viktiga egenskaper som hälsa, mentalitet, exteriör och arbetsförmåga.

För hundägare: Rutinmässig kastration som lösning på beteendeproblem stöds inte av SKK, utan betonar att förändringar i beteende och mentalitet ska ske genom avel, träning och utbildning, och inte genom kirurgiska ingrepp. I stället bör hundägare få god information om rasens behov och egenskaper och ta ansvar för träning och utbildning.

Om man överväger kastration ska man innan beslutet tas, ha en grundlig diskussion med veterinär där både för- och nackdelar uppmärksammas. Medicinska skäl kan motivera kastration, men vid beteendeproblem bör hundägaren i första hand söka hjälp hos beteenderådgivare, eftersom kastration ibland kan förvärra problemen. SKK påpekar också att kastration i Sverige inte behövs som populationskontroll, då problemet med herrelösa hundar är mycket begränsat.

Den fullständiga policyn finns att läsa på Svenska Kennelklubbens webbplats.

1 Varför pratas det om kastrering?

Veterinär, hunddagis eller andra hundägare kan föreslå kastrering. Men kastrering är alltid ett medicinskt ingrepp - kirurgiskt eller hormonellt och påverkar hundens kropp och framtida möjligheter. Att vara påläst gör beslutet tryggare.

2 Viktigt att känna till

Kastrering kan innebära:

- Lättare viktuppgång
 - Ökad risk för vissa sjukdomar, till exempel tumörsjukdomar
 - Påverkar många olika vävnader i kroppen. Pälsförändring kan ske.
 - Urinläckage kan vara en möjlig biverkning
 - Risk för ortopediska problem vid tidig kastration
 - Komplikationer vid operation
 - Andra hundar kan reagera negativt på en kastrerad hund.
 - Det är en kostsam åtgärd som försäkringen inte ersätter
- Dessutom kan kastrering begränsa deltagande på tävling, prov och utställning.

3 Beteenden & förväntningar

Kastrering löser inte alla problem.

- Sexuella beteenden kan minska
 - Aggressivitet kan både öka och minska
 - Rädsla och osäkerhet kan förvärras
 - Olydnad och unghunds beteenden försvinner sällan
- Ofta handlar det om träning, trygghet, mognad och miljö..

4 Därför behövs hanhundar i avel

Tänk om just din hund är den trevligaste, mest stabila eller mest funktionella i kullen och redan kastrerad? Då försvinner möjligheten att föra dessa fantastiska egenskaper vidare.

Kromisarna behöver fler hanar i avel för att stärka genetisk variation och långsiktig hälsa.

Att stå tillgänglig för avel är oftast enkelt, du bestämmer själv hur mycket.

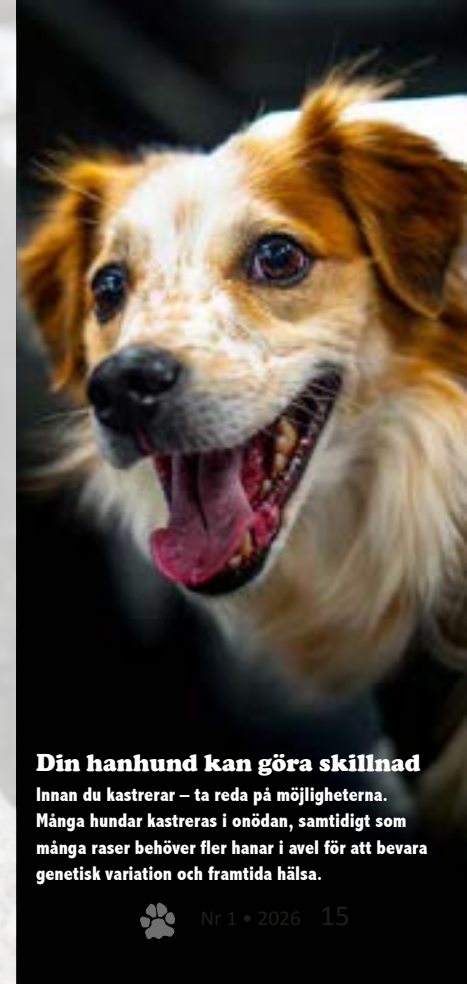
5 Innan du bestämmer dig

- Prata med uppfödaren
- Fundera över framtida avelsmöjligheter
- Utred beteenden innan kastrering
- Gör ett informerat beslut inte ett rutinbeslut

Kastrering kan vara rätt när medicinska skäl finns men det är inte alltid nödvändigt.

Nyfiken på hur din hanhund kan bidra?

Kontakta uppfödaren eller Svenska Kromfohrländerklubbens avelskommitté

Din hanhund kan göra skillnad

Innan du kastrerar – ta reda på möjligheterna. Många hundar kastreras i onödan, samtidigt som många raser behöver fler hanar i avel för att bevara genetisk variation och framtida hälsa.

HUNDANGREPP I STOCKHOLM

En till synes lugn promenad förvandlades på några sekunder till dramatik när en lösspringande hund gick till attack. Sigge överraskades helt – och händelsen väcker frågor om ansvar och säkerhet. Vad var det som hände?

Den 7 december var vi, Helen och Lars, ute på kvällsrastningen med vår Sigge, 2 år. Sigge nosade som vanligt förnöjt i sin favoritrabatt på Mariatorget i Stockholm. Från ingenstans rusade en lösspringande taxhane fram mot den intet ont anande Sigge och bet och högg honom aggressivt. Sigge var alldeles tyst under attacken, medan jag, Helen, skrek desto mer. - Allt gick så fort, så jag hann inte ens lyfta upp Sigge.

Strax kom taxens husse och fick på ett koppel på sin hund. Vi ifrågasatte hur han kunde ha sin hund lös mitt på torget. Han menade att han brukar ha sin hund lös där på kvällarna och att det är tillåtet! Helt fel naturligtvis, då det är koppeltvång i hela Stockholms innerstad.

Vår högljudda diskussion fick till följd att en vakt, som dessutom var hundförare och stationerad utanför hotell Rival, kom fram till oss. Vakten förde taxägaren åt sidan och krävde legitimation. Lars fotograferade legitimationen varpå tax och husse gick därifrån. Vakten påtalade att det är bäst att vi hundägare försöker vara lugna och inte så högljudda när sådant här händer, annars skrämmar vi hundarna ännu mer. Vad vi kunde se verkade Sigge vara oskadd men skrädd.

Som tur var hade Sigge en regnkappa på sig som hindrade taxen att bita honom över ryggen. När vi kom hem såg vi att regnkappan var blodig på undersidan. Vid en närmare undersökning såg vi ett bett på en centimeter på ena frambenet. Eftersom klockan då var närmare 23 och det var söndag, gick vi inte till veterinär förrän på morgonen därpå.

Så måndag morgon gick vi till närmaste veterinär. Där ansåg de att skadan inte var så stor så de gav endast en spruta med antibiotika. Men måndag kväll blev Sigge mycket dålig, nästan medvetslös. Vi tog en taxi till Awake akutdjursjukhus, inte långt ifrån oss. Där sövdes Sigge och de gjorde rent såret som visade sig vara fyra centimeter djupt! Med antibiotika och annan medicin tog vi taxi hem klockan fyra på natten. Sigge utrustades dessutom med en trätt, eftersom såret måste vara öppet och kunna dräneras.

Dagen därpå gick vi länge med Sigge på Mariatorget för att långsamt närma oss platsen där han blev anfallen. Han tvekade länge men till slut gick det bra. Nästa dag ville han som vanligt gå till sin favoritrabatt igen. Sigge blev med tiden pigg igen, men gillade inte sin trätt. Jag sydde om en hunddräkt till en långärmad tröja och den fick han ha på sig i flera veckor. Vad vi kan se har Sigge

En ledsen Sigge.

inte fått några men från händelsen, mer än att han skäller ilsket på alla taxar vi möter. Vi, husse och matte däremot, spanar numera alltid oroligt efter eventuella lösa, aggressiva hundar

Det vi lärde oss från denna upplevelse var:

- Försök att inte skrika under en attack, det skrämmar hundarna ännu mer (inte lätt!).
- Ta legitimation av den anfallande hundens ägare - fota av den.
- Polisanmäl alltid! Anmälan går vidare till Länsstyrelsen.
- Veterinärkostnaderna skall alltid betalas av den anfallande hundens ägare via dennes hemförsäkring. I detta fall ca 12.000 kr, men det kan vara mycket mer.
- Ta namn och telefonnummer på vittnen. Vi fick vaktens/hundförarens.
- Sök upp veterinär direkt efter ett angrepp. Såret bör göras rent så snart som möjligt.

Text & Foto: Helen Ålander & Lars Rune Pettersson med kromisen Sigge
(som längtar till Järvsö, där vi bor åtta månader om året)

Vem är ansvarig ?

Som hundägare har du alltid ett strikt hundägaransvar. Det innebär i korthet att du alltid är ansvarig för och ska ersätta de skador som din hund orsakar, oavsett om den vållat skadan eller ej (lagen om tillsyn över hundar och katter). Ansvaret gäller även om olyckan var oförutsägbar. Därför är det viktigt att ha en ansvarsförsäkring (t.ex. som tillägg i hemförsäkringen). Kromistrycket har tidigare publicerat en artikel (KT nr. 4, 2022) om detta och artikeln återfinns i sin helhet på klubbens webbplats.

Några exempel

- **Hunden biter en annan hund.**
 - Du betalar veterinärkostnaden, även om din hund är kopplad.
- **Hunden springer ut på gatan och orsakar cykelolycka.**
 - Du ansvarar för skadorna.
- **Hunden förstör någons egendom.**
 - Du ersätter skadan.

8 frågor till kromisägare

Livet med kromis Hemma hos – Pirri och Kimchi i Uppsala

Hos familjen Andreasson i Uppsala finns numera två kromisar. Matte Kerstin berättar att hon länge hade längtat efter att ha hund. Tidigare i livet hade det inte riktigt passat in, men när hon skulle gå i pension kändes det som rätt tillfälle. Först blev Pirri en del av familjen och två år senare kom lillebror Kimchi. Tillsammans hittar de på alltifrån promenader till agility och nosework. Nu är det helt självklart att livet blir så mycket roligare med en kromis, -eller två!

1. Varför blev det just en kromfohlrländer?

Jag hade googlat mycket, sökt på nätet och hittade denna ras på SKKs sida. Vi visste vilken typ av hund vi sökte och det stämde så väl in på en kromis. Vi tog kontakt med flera uppfödare. En av dem var Blacksmith Hill i Ucklum. Vi fick berätta om oss själva och hamnade sedan på kölista för en valp från dem.

2. Vad heter din kromis och hur kom du på namnet?

Våra hundar heter Pirri och Kimchi. Vi valde att köra på ett kryddtema och tyckte namnen var lätta att säga, och det känns som att de gillar sina namn.

3. Hur skulle du beskriva personligheten?

Pirri är lugn trygg med mycket integritet. Han vet precis på vilket sätt han vill att saker ska vara. Han är mycket social och hälsar gärna på människor, men det ska verkligen vara på hans villkor, annars får det vara. Han gillar tikar mycket och är idag både pappa, morfar och farfar. Kimchi är busfröet i familjen och hittar gärna på upptåg, älskar lekar och sin storebror. Han är inte lika social mot andra människor som sin bror. För honom räcker det bra med familjen och Pirri. Han är jättesnäll och låter barn klappa honom när det passar honom.

Vill du berätta om din kromis under denna rubrik i kommande nummer?

Skriv gärna till kromistrycket@kromfohlrländerklubben.se och anmäl ditt intresse eller föreslå någon annan.

4. Har din kromis några roliga vanor eller ritualer?

De har många egenheter. Pirri bryr sig inte alls om väder och vind när vi ska ut på promenad, han har bråttom ut och hans fokus ligger på att kolla vilka tikar som kommit i hans väg. Kimchi är vår egen lilla "polis" och håller koll så inte Pirri sitter för nära "hans" husse, eller hittar på något annat som inte Kimchi gillar. Händer det så kommer han snabbt farande och skäller högljutt för att tala om att något är fel.

5. Har din kromis någon favoritleksak?

Kimchi älskar allt som kan kastas, som frisbee och bollar. Han har också en favorit, sin älsklingsanka som är mjuk och som han vaktar noga. Pirri har två mjuka leksaker som han gillar att leka med och så tycker han om att springa efter Kimchi när han jagar bollar mm.

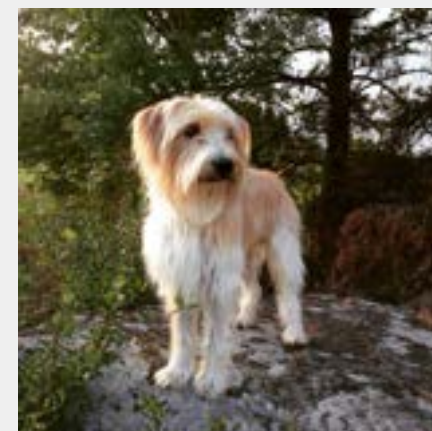
6. Vad är era favoritsysselsättningar tillsammans, du och din kromis?

Vi har provat olika hundsporter men gillat agility allra mest. Det är båda duktiga på. Kimchi behöver inte någon som visar för han kan redan banan, det ska gå fort och blir inte alltid helt rätt, men kul har han. Pirri tar det mer sansat och följer jättebra. Pirri tävlar inte längre då han snart blir 12 år, men att träna lite lugnare går fortfarande bra.

Kimchi är duktig på Nosework och där tar han det lite lugnare och är fokuserad. Vi har tävlat lite i Nosework och det tycker både Kimchi och jag är kul.

Sen älskar de båda att gå långa promenader i skog och mark. Vi har gott om ställen att välja mellan nära där vi bor. Vi har en husbil och när hundarna ser att vi packar in i den och ska åka iväg så tittar de längtansfullt och undrar vad vi nu ska ut på för äventyr. Båda har klarat flera nivåer av kromisknep och tycker det är så kul när det händer grejer och de får visa oss hur duktiga de är.

Tidigare ordnade vi hundpromenader i Hågadalen i Uppsala och det kom nästan alltid många hundar med sin flock från när och fjärran till dessa träffar och det var alltid kul.

7. Vad betyder din kromis för dig i vardagen?

De betyder jättemycket för oss! Numera är också husse pensionär och hemma på dagarna så vi kan hitta på mycket tillsammans. Hundarna finns ju runt oss hela tiden. Det är så kul att ha två kromisar och jag är så glad att det blev så för oss. Den här rasen passade oss perfekt.

8. Har du något råd till den som funderar på att skaffa en kromis?

Att noga läsa på först, åka på kromisträffar som numera ordnas på flera ställen. Där kan man passa på att träffa flera kromisar tillsammans och jag tipsar också om att träffa familjer som har kromis och ställa frågor. Det är en helt fantastisk hundras tycker vi, men de är ju också lite speciella med sina egenheter. Man har så kul ihop med en kromis!

Exteriörbeskrivning & Mentalbeskrivning – betydelsen för avelsutvärdering

Exteriörbeskrivning och mentalbeskrivning (BPH) är ingen test eller bedömning – utan är enbart en beskrivning. Dessa tjänar som värdefulla verktyg vid avelsutvärdering genom att tillhandahålla viktig information om rasens utveckling, både på populations- och individnivå.

Deltagandet är givande och lärorikt samt bidrar med relevant data till rasklubben, uppfödare och framtida valpköpare gällande rasens utveckling på både kort och lång sikt. För blivande hundköpare finns möjlighet att söka information om föräldradjur som har genomgått exteriörbeskrivning och/eller mentalbeskrivning BPH inför valet av valp.

Vid exteriörbeskrivning eller BPH ställs inga krav på hundarna, då det saknas kriterier för godkännande eller underkännande; det enda som krävs är att ägaren anmäler sin hund för deltagande.

Vilken utveckling är då viktig att hålla ögonen på? Det kan vara trender som behöver kartläggas som t.ex. storlek, pälskvalitet och inte minst få information om eventuella diskvalificerande fel som över- eller underbett eller avsaknad av tänder samt oönskat beteende.

Efter genomförd exteriörbeskrivning erhålls, utöver protokoll, även ett diplom. Vid deltagande i både exteriörbeskrivning och BPH utdelas en särskilt framtagna rosett och Svenska Kromfohrländerklubbens titel KÖRAD.

Exempel på foton (höger/vänster) som är tagna vid exteriörbeskrivning och arkiverade i klubbens digitala arkiv.

Porträttbild

Hur förvaltas då all den information som finns om hundarna?

- Hundägaren disponerar det egna protokollet fritt och kan lämna information till den man önskar.
- Den info som nu finns i respektive hunds exteriörprotokoll är arkiverad som PDF (tillsammans med 3 foton av hunden) i kromfohrländerklubben/SKLG:s, digitala arkiv. Detta kan användas för sammanställningar och information till klubbens uppfödare och medlemmar genom förfrågan till SKLG:s avelskommitté.

Kontakt: avel@kromfohrlanderklubben.se

Under 2026 planeras ett antal träffar för exteriörbeskrivningar. Första tillfället kommer att äga rum i Almunge (ca 25 km öster om Knivsta) i mitten av maj, där kommer även erbjudas möjlighet att genomföra BPH. Vid årets kromisträff i Gränna håller klubben exteriörbeskrivning.

VÄLKOMNA med anmälan när det är dags!

Välkommen! Exteriörbeskrivning & BPH 2026

Almunge Hundcenter lördag 16 maj

- Exteriör har plats för 14 hundar, avgift 250 kr
- BPH tar emot 10 hundar, avgift 1 300 kr

Anmälan öppnar i slutet av mars.

Sista anmälningssdagen blir måndag 4 maj!

OBS! Kemiskt kastrerad hane får ej delta i BPH.

Anmälningssformulär

tillsammans med all information kommer att finnas på klubbens webbsida i god tid innan exteriörbeskrivningen & BPH i maj.

Inför Exteriörbeskrivning

OBS! För medverkan i Exteriör eller BPH ska din kromis vara **12 månader eller äldre** och vaccinerad. Vid exteriörbeskrivning finns inget krav på medlemskap i SKLG. Alla svenskregistrerade kromisar är välkomna!

Uppdaterat!

Klubbens exteriörbeskrivare tar bort tidigare krav på otrimmad päls inför en beskrivning. Ett foto på den otrimmade hunden kan istället lämnas/mejlas vid beskrivningstillfället.

Det behövs ingen vana att "visa sin hund" vid beskrivningen, men det underlättar om hunden fått lite träning innan beskrivningstillfället. Bra att träna på är:

- att hunden kan stå på ett bord
- att hunden är ok med att man tittar på tänderna
- och att den kan visas i trav

Finns det möjlighet till BPH gäller detta:

Ägare eller förare måste vara medlem i en klubb inom SKG-organisationen, exempel läns-, special- eller rasklubb. SKLG är en rasklubb.

- Medicineras din hund med recept från veterinär? Behöver hunden ha dispens? Vänligen, kontakta veterinär angående vilken medicin som är dopingklassad.
- Kemiskt kastrerad hanhund får inte delta förrän sex månader efter medicinens verkningsstid löpt ut, vanligtvis tolv månader efter att den medicineras.
- Kirurgiskt kastrerade hanhundar får däremot delta.

OBS!

Anmälningssformuläret till exteriörbeskrivning i Gränna kommer att finnas på klubbens webbsida före midsommar.

Kromiskrysset KT nr 1 2026

Foto: M. Gustavsson/Al					NATRIUMSULFAT SOM LAXERMEDEL		DJURFOT	RYSSJA	
					VÄTE		RANG		
							MYS		
					SUDDIGA				
					KIRURG-KLÄMMA			SMÅLL	
					FLASKA				
					KOLVÄTE I BENSINEN		VITAMIN	SILVER	
							MILLI-AMPERE	RYSK TV-KANAL	
VERK-STÄLLAN-DE UTSKOTT	ÖVER-GÅNGS-TID	AV-KOMMOR	HANDLA						
UTDRAGEN			DISKANT-KLAV	KISEL-STEN					ETT AV DE BOLAG SOM FÖRSÄKRAR VÅRA KROMISAR
6: E TONEN									
				FOTDEL			KOOPERA-TIV	KROMIS-LAND	PLÖTSLIG MINNES-FÖRLUST
				MILLI-AMPERE					
			LÅNG-SVANSAD APA KLOCKAN						
VRED							FLYG-FÄRDIG		
TAL-TRASTEN							KATTRAS		
"I VERKLIGA LIVET" PÅ INTERNET				FRAU SCHLEIFENBAUM			STYRDE RYSSAR		
							PUSSLJUD		
		UNDER YTAN	REGBÄGS HINNA				LAGER-LÖFS GAS	HAR BILLY	
PLATS FÖR ÅRA				POLKA-GRISENS UPP-FINNARE					
EFTER UNDRAN SKRIVS DETTA			DONERA	APSLÄKTE					TELEGRAM-BYRÅ
				TERESE OLSSON					
BRITTERNAS AFTERNOON- DRYCK				I GOTT OFÖR-DÄRVAT SKICK					

Lösningen kommer i nästa nummer av KT, och redan nu finns den på webben.

AVEL OCH GENETIK – VARFÖR DET HÄR TEMAT?

Vår ras är något vi alla delar en stark kärlek till. Det är också en ras som vi behöver ta ansvar för, tillsammans. När man har en relativt liten ras i antal, blir varje valp, varje kombination och varje beslut viktigare än man kanske tror. Det handlar inte om att "avla mycket", utan om att avla klokt, långsiktigt och med respekt för både rasens framtid och varje enskild hunds välmående.

Det är precis därför vi i det här numret lyfter temat Avel och Genetik. Inte som något svårt och "bara för uppfödare", utan som en kunskap som angår oss alla: uppfödare, hanhundsägare, valpköpare, utställare och alla som helt enkelt vill se vår ras må bra även om 10, 20 och 50 år.

Lexie, foto: Sten Borgström

KORREKT AVELSARBETE ÄR MER ÄN FINA RESULTAT

Avel handlar förstås om exteriör, mentalitet och funktion – men minst lika mycket om hälsa och genetisk hållbarhet. I en liten population är det lätt att hamna i ett läge där vissa hundar används mycket, där släktskapen blir tätare och där den genetiska variationen långsamt krymper. Det märks inte alltid direkt. Men konsekvenserna kan komma mångt mycket senare: fler sjukdomar, sämre fertilitet, kortare livslängd eller ökad känslighet för sådant som vi vill slippa se i rasen.

När vi pratar om avel vill vi därför lyfta det som ibland hamnar i skymundan, genetik i praktiken och vikten av att bevara bredden i rasen.

GENETISK VARIATION – RASENS "FÖRSÄKRING"

Genetisk variation kan låta tekniskt, men är egentligen ganska enkelt, ju fler olika genetiska kombinationer som finns i en ras, desto större chans har rasen att förbli frisk, stabil och robust. Variation är som ett skyddsnät. Den hjälper rasen att tåla förändringar, stå emot sjukdomar och behålla sin funktion.

När variationen minskar ökar risken för att samma problem dyker upp om och om igen och att vi plötsligt står med utmaningar som är svårare att vända.

INAVEL – VAD BETYDER DET EGENTLIGEN?

Ordet inavel kan låta som en "stämpel", men i grunden är det ett genetiskt begrepp som beskriver släktskap i en kombination av tik och hane. Ju närmare släkt föräldradjuren är, desto större är sannolikheten att valparna får två kopior av samma genvariant och det gäller även gener som kan bära på sjukdomar.

» Det viktiga är inte att peka finger, utan att förstå mekanismen, inavel kan öka risken för att dolda defekter blir synliga och att den genetiska bredden minskar. För en liten ras är det här extra känsligt, eftersom vi helt enkelt har färre obesläktade alternativ att välja mellan.

MATADORAVEL – INTE BARA ”BRA HUNDAR”, UTAN STORT GENOMSLAG

Vi kommer också prata om det som kallas matadoravel, när en enskild hund används väldigt mycket i aveln. Ofta är det en hund som verkar ha allt: meriter, bra temperament, snygg exteriör eller hög efterfrågan. Det kan kännas tryggt att använda en ”beprövad” hund.

Men problemet är att ingen hund är genetiskt perfekt. Om en hund får för stort genomslag i populationen kan den, utan att någon märker det i tid, sprida oönskade anlag brett. Och när många hundar i rasen sedan härstammar från samma individ blir framtida kombinationer mer begränsade. Det som först ser ut som en genväg till kvalitet kan i längden bli en återvändsgränd.

Matadoravel kan alltså ibland börja med goda intentioner men slutar med att rasen förlorar variation och får en ökad riskprofil. Därför behöver vi prata om det, förstå det och hjälpas åt att undvika att hamna där.

HÄLSORAPPORTER – VARFÖR DE ÄR AVGÖRANDE ÄVEN NÄR HUNDEN ÄR FRISK

En av de viktigaste delarna i ett seriöst avelsarbete är fakta. Och fakta får vi bara om vi samlar in underlag. Därför är det så otroligt viktigt att alla lämnar in hälsorapporter på sina hundar även om hunden är helt frisk och aldrig haft ett enda problem.

Det kan kännas onödigt, ”Min hund är ju frisk, varför ska jag rapportera?” Men just därför är det viktigt. Friska hundar är nämligen inte ”ointressanta” det är dessa som balanserar upp verkligheten och visar oss att det finns fler hundar som fungerar bra. Utan rapporter ser vi bara problemen. Med rapporter från både friska och sjuka ser vi helheten tydligare. Då går det att fatta bättre beslut, upptäcka trender i tid och planera för framtiden på ett smartare sätt.

Att bidra med hälsodata är alltså inte bara något man gör ”för sin egen hund”, utan något man gör för rasen och för alla som kommer efter oss.

Zebbe, foto: Pia Nyström

ETT TEMA FÖR KUNSKAP, ANSVAR OCH FRAMTIDSTRO

Syftet med den här temadelen är enkelt: att ge kunskap, skapa förståelse och stärka vårt gemensamma avelsarbete. Vi vill att kommande valpköpare ska känna sig tryggare och mer pålästa. Vi vill att fler ska förstå varför genetisk variation är så viktig. Och vi vill fortsätta bygga en ras som inte bara är fantastisk idag utan också mår bra i framtiden.

Det här är ingen pekpinne. Det är en inbjudan. Till lärande, dialog och ett ansvar vi delar.

Med hopp om en trevlig och intressant läsning!

// SKLK Avelskommitté

AVEL OCH ANSVAR – GRUNDERNA I ETT BRA AVELSARBETE

Avel är ett ord som kan väcka olika känslor. För vissa betyder det planering, mål och långsiktighet. För andra känns det svårt, krångligt eller ”något som andra håller på med”. Men oavsett om man är uppfödare, hanhundsägare eller blivande valpköpare så är avel en fråga som angår oss alla, särskilt i en ras med relativt liten population.

Ett bra avelsarbete handlar i grunden om samma sak, oavsett om man har en kull vart femte år eller flera kullar om året: Att alltid sätta hundens välfärd, rasens hälsa och framtid först.

PERSPEKTIV 1:

UPPFÖDAREN – HOBBY ELLER STOR VERKSAMHET

Det finns uppfödare som tar en enda kull ”för att få behålla en valp”, och det finns uppfödare som planerar mer systematiskt och har avel som en stor del av sitt liv. Båda kan bedriva mycket bra avel och båda kan göra misstag om kunskapen eller eftertänksamheten brister.

Skillnaden sitter sällan i storleken på verksamheten. Skillnaden sitter i ansvar, planering och transparens.

SKK:S GRUNDPRINCIP: HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE I FOKUS

Svenska Kennelklubben (SKK) är tydlig med att hundavel ska bedrivas så att den främjar tikens och avkommans hälsa och välbefinnande, och att uppfödare och hanhundsägare ska vara väl insatta i regelverk, avelspolicy, rasstandard och rasens RAS, samt gällande djurskyddslagstiftning. Det betyder i praktiken att:

- avel inte bara är ”att para två fina hundar”
- man behöver kunna motivera sina val
- man ska jobba långsiktigt, inte kortsiktigt

LAGAR OCH REGLER – JORDBRUKSVERKET OCH TILLSTÅND

Utöver SKK:s regelverk finns djurskyddsregler som gäller alla. Exempel på tydliga regler från Jordbruksverket är att:

- tiken måste vara minst 18 månader vid parning
- om tiken får två kullar inom 12 månader ska hon sedan vila minst 12 månader innan nästa
- valpning (med vissa undantag efter veterinärbedömning)

För den som bedriver uppfödning i större omfattning kan det även krävas tillstånd. Jordbruksverket lyfter att det är antalet kullar per år som avgör och att 3 eller fler kullar per år kräver tillstånd, och att även fodertikar kan räknas in.

VAD ÄR "GRUNDERNA" I ETT BRA AVELSARBETE?

Oavsett ras och oavsett uppfödarens storlek brukar bra avel stå på samma grundpelare:

1. HÄLSA – dokumenterat, inte antaget Det räcker inte att säga "mina hundar är friska". I en liten ras behöver vi fakta, undersökningar, resultat och uppföljning. Hit hör också att rapportera in hälsa även när hunden är frisk (för annars ser vi bara problem i statistiken).

2. MENTALITET OCH FUNKTION – särskilt viktigt för en sällskapshund, vår ras tillhör Grupp 9 (sällskapshundar) i SKK:s rasindelning, vilket betyder att en stor del av rasens "funktion" handlar om att vara trygg, stabil och fungera i vardagen. En mentalt stabil hund är inte samma sak som en "snäll hund" utan handlar om hur hunden hanterar stress, miljöer, människor, hundmöten och vardagens krav.

SKK lyfter att mentalitet både påverkas av arv och miljö och att mentaliteten är en viktig del i avelsarbetet.

3. GENETISK VARIATION – att avla brett och hållbart, i små raser är det extra viktigt att:

- undvika alltför snäva kombinationer
- undvika att samma hund används "för mycket"
- inte fastna i en trend där bara ett fåtal linjer dominerar

Här spelar RAS (rasspecifik avelsstrategi) en nyckelroll.

4. RAS – vår gemensamma plan

RAS är rasens handlingsplan för avel och utveckling. Svenska Kromfohrländerklubben har en RAS som är framtagen i linje med SKK:s strategi och godkänd av SKK. RAS är inte "något bara uppfödare ska läsa" utan det är vår karta över:

- rasens styrkor
- rasens utmaningar
- vad vi behöver prioritera framåt

Zeke, foto: Irene Klee

PERSPEKTIV 2:

VALPKÖPAREN – SÅ GÖR DU ETT KLOKT VAL

Som valpköpare är du inte "bara kund". Du är en del av rasens framtid, även om du aldrig kommer att avla. Ditt val påverkar vilken typ av uppfödning som får stöd och som fortsätter. **Var hittar jag korrekt information?** Här är de säkraste grunderna:

- SKK:s Hundrasguide (fakta om rasen, dokument och länkar)
- Rasklubbens information och RAS
- Jordbruksverket (regler kring avel och djurskydd)

Sociala medier kan vara trevliga för gemenskap, men ska aldrig vara enda källan när du tar ett stort beslut.

INNAN DU KÖPER VALP – SAKER DU SKA TÄNKA PÅ

Här är en checklista som fungerar både för nybörjare och erfarna hundägare:

✓Fråga om hälsa och hälsodata

Be om:

- vilka hälsotester/undersökningar som gjorts och resultat
- hur hälsan ser ut i linjerna bakåt
- om uppfödaren följer upp sina valpar över tid
- Var kan jag själv se detta? (SKK har veterinärdata, BPH/MH-resultat)

En seriös uppfödare blir glad av frågor.

✓Fråga om mentalitet i vardagen

För en grupp 9-ras är det extra viktigt att valpen får rätt förutsättningar att bli:

- trygg
- socialt stabil
- miljötränad i lagom takt

Fråga hur valparna växer upp: ljud, hantering, besök, miljö, ensamhetsträning osv.

✓Lär känna uppfödaren – inte bara valpen

Titta efter:

- tydlighet och öppenhet
- att uppfödaren kan prata både styrkor och svagheter
- att du får stöd även efter köpet

Se helheten, inte bara "den sötaste valpen"

Det är lätt att fastna i färg, päls eller "kärlek vid första ögonkastet".

Men det som avgör hundlivet är ofta:

- mentalitet
- hälsa
- uppväxtmiljö
- uppfödarens arbete bakom kulisserna
- genomförd BPH alt. MH
- genomförd Exteriörbeskrivning

NÄR DU VÄL HAR KÖPT EN VALP – VAD SKA DU HA KOLL PÅ?

Många tänker att avelsarbete slutar när valpen flyttar. Men det är tvärtom då börjar den viktigaste uppföljningen. Som hundägare kan du bidra genom att:

1) Hälsorapportera Oavsett om din hund är frisk eller får problem – rapporter bygger kunskap.

2) Hålla koll på livskvalitet och vardagsfungerande Små saker som stress, rädslor, ljudkänslighet eller magproblem kan vara viktiga pusselbitar i helheten.

3) Vara en schysst ambassadör för rasen Grupp 9-hundar är ofta "vardagshundar" det är just därför mentalitet, social stabilitet och trygghet blir så avgörande.

SLUTSATS: AVEL ÄR ETT SAMARBETE

Ett bra avelsarbete skapas inte av en person. Det skapas av:

- uppfödare som planerar långsiktigt
- hanhundsägare som tar ansvar
- valpköpare som ställer frågor och följer upp
- hundägare som delar hälsodata

Och framför allt av att vi håller oss till fakta, RAS och välfärd. Vår ras är liten – och därför är vår gemenskap och kunskap desto viktigare.

Pia. foto: Susanne Bard

INAVEL, INAVELSGRAD OCH VARFÖR SMÅ PROCENT BETYDER ALLT I EN LITEN RAS

När vi pratar om avel dyker ordet inavel nästan alltid upp. För många låter det både stort och lite obehagligt men egentligen handlar det om något ganska enkelt - hur släktrationen för föräldrarna är och vad det betyder genetiskt för valparna.

Inavel uppstår när man parar två hundar som har gemensamma anfäder i stamtavlan. Då ökar chansen att valpen får samma genvariant från både mamma och pappa. Det här är viktigt att förstå, inte för att peka ut någon, utan för att det hjälper oss att göra kloka val för vår ras.

För att göra det riktigt lätt, tänk att mamma och pappa har varsin påse med godis som de ska ge till valpen. Om mamma och pappa är släkt så har de i princip handlat i samma "godisbutik", ofta från samma hyllor, och valt mycket av samma sort. Då blir det större chans att valpen får många dubletter alltså samma sorts godis från båda håll. Dubletter kan vara helt okej när det gäller bra egenskaper, men problemet är att det också gäller sådant vi inte vill förstärka, till exempel dolda sjukdomsanlag. När samma genetiska kort, samma godisbitar, dyker upp om och om igen, minskar variationen. Och variation är rasens livförsäkring.

Det vi brukar mäta i avelssammanhang är inavelsgrad, ibland kallat COI (inbreeding coefficient). Det är ett procenttal som beskriver sannolikheten att valpen får två identiska genvarianter – en från mamma och en från pappa – därför att föräldrarna har samma anfäder. Ju högre procent, desto större "dubbling" av gener på grund av släktskap. Den här siffran kan man ofta se när man gör en provparning i exempelvis SKK Avelsdata. En viktig sak är att förstå vad siffran faktiskt är, inavelsgraden i en parning beskriver hur mycket släktskapet påverkar just den kullen det vill säga hur stor extra dubbling av gener den kombinationen förväntas ge.

Och här kommer den absolut viktigaste skillnaden som många missar; det finns en skillnad mellan rasens genetiska grundläge och inavelsgraden i en enskild parning.

För att göra det superenkelt kan man tänka så här; rasens genetiska grundläge är som ett rum. Om rummet redan är trångt, då finns det inte så mycket utrymme kvar. En enskild parning med låg inavelsgrad är som att vi försöker att inte knuffa ihop alla ännu mer. Den kanske inte gör rummet större men den gör åtminstone inte situationen värre. Det här är extra viktigt i en ras som kromfohlrländer, där vi vet att den genetiska variationen är begränsad och därför behöver skyddas med stor omsorg.

Ibland kan man se tabeller som listar raser med väldigt höga siffror, där till exempel kromfohlrländer ligger på ca 45-50%. Då blir många chockade och tänker: "Betyder det att varje parning är 45%?" - Nej, och det är här det blir riktigt tydligt. En siffra på cirka 45% i en COI-tabell beskriver vanligtvis rasens redan höga grad av genetisk likhet i populationen alltså hur "ihoptryckt" den genetiska variationen redan är som helhet. Det är ett mått på rasens historiska och nuvarande genetiska smalhet, ofta efter flaskhalsar där få individer har byggt upp den population vi har idag. Det är som att säga: "Vår ras har redan en ganska liten verktygslåda." Det betyder inte att varje hund är sjuk, men det betyder att rasen har mindre genetisk bredd att spela med, vilket gör den mer sårbar över tid.

En parning där inavelsgraden exempelvis är 1,2% betyder något helt annat. Den siffran beskriver hur mycket släktskap just den kombinationen tillför i nästa generation. I vår "trånga rummet"-bild betyder det: "I den här parningen knuffar vi inte ihop rummet så mycket mer." Med andra ord en låg inavelsgrad i parningen är ett sätt att bromsa ytterligare ihop tryckning och ge rasen bäst chans att behålla det

genetiska utrymme som finns kvar. Det är precis därför många små raser, och även vår, strävar efter väldigt låga nivåer i parningarna.

För kromfohrländer är rekommendationer och mål kring låg inavelsökning en av de viktigaste delarna av ett långsiktigt hållbart avelsarbete, eftersom små procent över tid gör stor skillnad.

Om man vill ha en sista bild som alla kan bära med sig så är det den här; tänk att gener är som pusselbitar. Ju fler olika bitar vi har, desto lättare är det att bygga en hel och stabil bild. Men om vi bara har många kopior av samma pusselbit, då blir det svårt att få ihop något nytt, och det som saknas går inte att ersätta. Genetisk variation är alltså inte en "detalj" - den är själva grunden för hälsa och framtid.

Så när vi pratar om inavel och inavelsgrad i vår ras handlar det inte om att leta fel. Det handlar om att förstå hur genetiken fungerar, och att använda den kunskapen för att fatta genomtänkta beslut. En låg inavelsgrad i en parning är ett av de viktigaste verktygen vi har för att skydda kromfohrländer på lång sikt. Inte för att det löser allt men för att det hjälper oss att inte göra ett redan trångt rum ännu trängre.

Sigge, foto: Helen Ålander

FAKTARUTA:

Kromfohrländer – grundläge vs parningens inavelsgrad

Rasens grundläge (≈ 50%)

När man ser att kromfohrländer ligger runt 50% i vissa genetiska sammanställningar betyder det inte att en parning blir 50%. Det betyder att rasen som helhet redan har mycket låg genetisk variation där många genvarianter är "lika" i populationen, på grund av rasens historia och liten genpool.

Parningens inavelsgradsökning (t.ex. 1,2%)

Om en provparning visar 1,2% betyder det hur mycket extra släktskap/"dubbling av gener" just den kombinationen förväntas ge valparna. Enkelt sagt:

- ≈ 50% = rummet är redan trångt (rasens genetiska utgångsläge)
- 1,2% = hur mycket vi knuffar ihop rummet i just den här kullen

Därför är låga procent så viktiga i vår ras:

När grundläget redan är högt behöver vi hålla inavelsökningen i varje parning så låg som möjligt, för att bromsa att genpoolen blir ännu smalare.

MATADORAVEL – RISKER

OCH VAD SOM IBLAND KAN SES SOM "FÖRDELAR"

Matadoravel betyder att en enskild avelshund används i oproportionerligt stor omfattning, oftast en hanhund. Det handlar alltså inte främst om att en viss parning har hög inavelsgrad i sig, utan om att en hund får ett mycket stort genetiskt genomslag i populationen.

Matadoravel blandas ibland ihop med linjeavel, men begreppen är inte samma sak:

- **Linjeavel** är en form av släktskapsavel där man medvetet parar besläktade hundar, men inte lika nära som vid t.ex. syskon- eller föräldraavkomme parning. Syftet är ofta att koncentrera egenskaper inom en blodslinje.
- **Matadoravel handlar** om att en individ används mycket flitigt i avel och får många avkommor totalt. Det kan ske även om varje enskild parning har låg inavelsgrad.

Över tid kan matadoravel ändå bidra till att populationen blir mer släkt och att den genetiska variationen minskar, vilket i sin tur kan göra det svårare att hålla inavelsnivåerna låga i kommande generationer.

VARFÖR ANVÄNDS MATADORAVEL?

Det finns flera skäl till att matadoravel uppstår:

- en viss hane får rykte om sig att lämna "bra typ" och trevligt temperament
- hunden vinner på utställning eller i prov och blir efterfrågad
- det finns få tillgängliga avelshanar i en liten ras
- man vill snabbt "förbättra" vissa egenskaper i en ras

Det är mänskligt och ibland logiskt men kan få stora konsekvenser om användningen blir för omfattande.

Vad kan anses vara positivt med matadoravel?

Det är viktigt att vara ärlig, det finns potentiella kortsiktiga fördelar som gör att matadoravel kan kännas lockande.

1) Snabb förstärkning av önskade egenskaper

Om en hane har ovanligt bra mentalitet, funktion och hälsa, kan hans gener snabbt påverka rasen i en "positiv riktning", exempelvis:

- bättre arbetsförmåga eller exteriör funktion
- stabilare temperament
- förbättring av ett specifikt problem som rasen brottas med

2) Mer förutsägbarhet i valpkullar

När en hane är mycket använd vet man mer om vad han "lämnar":

temperament och mentalitet kan bli mer förutsägbart

man har fler avkommor att utvärdera (om uppfödare faktiskt följer upp)

3) Kan vara praktiskt i små populationer – på kort sikt

I små raser kan det vara svårt att hitta hanar som:

- är friska nog
- uppfyller krav för avel
- finns tillgängliga geografiskt

Gino, foto: Lena Östman

Då kan en bra hane bli överanvänd även om intentionen inte är dålig.

4) Om det kombineras med strikt kontroll kan riskerna

Om en ras har:

- omfattande hälsodata
- DNA-tester
- öppen uppföljning av avkommor
- och en tydlig gräns för **maxantal avkommor**

...kan man delvis minska risken att en hane sprider dolda problem okontrollerat.

Men: även med tester går det inte att testa bort allt, och den genetiska variationen kan ändå krympa.

NEGATIVA KONSEKVENSER AV MATADORAVEL

Trots möjliga "fördelar" är den stora nackdelen att risken läggs på hela rasens framtid.

1) Ökad spridning av dolda sjukdomsanlag Alla hundar bär i någon grad på recessiva (dolda) anlag. Om en mycket använd hane bär ett sådant anlag kan det spridas snabbt och brett. I nästa generation kan anlaget mötas hos två bärare och sjukdom kan uppstå hos valpar.

2) Minskad genetisk variation När en individ tar "för stor plats" i genpoolen trängs andra linjer undan. Det gör rasen mer sårbar och minskar möjligheterna att planera hållbar avel.

3) Högre släktskap i nästa generation Även om parningarna just nu sker med olika tikar blir resultatet att en stor del av nästa generation är halvsyskon. När dessa senare paras med varandra (avsiktligt eller av misstag) kan släktskapet i kombinationer öka snabbt.

4) Risk för långsiktiga effekter (inavelsdepression)

När variationen sjunker över längre tid kan man få bredare "populationsproblem" som:

- sämre fertilitet och mindre kullar
- svagare valpar och sämre tillväxt
- ökad känslighet för sjukdomar

VAD KAN VALPKÖPARE GÖRA?

Valpköpare kan ställa frågor:

- 1. Hur många avkommor har hanen redan?** Fråga både om antal kullar och antal valpar.
- 2. Vad säger rasens RAS?** Den Rasspecifik Avelsstrategin brukar ange mål och rekommendationer, ibland även riktvärden för antal avkommor.
- 3. Hur jobbar uppfödaren med bredd i avelsbasen?** Leta efter uppfödare som:
 - redovisar hälsotester och uppföljning
 - kan förklara sitt långsiktiga avelstänk
 - inte använder "samma topphane" som alla andra

REKOMMENDATIONER – UPPFÖDARE OCH HANHUNDSÄGARE

En ofta använd tumregel är att en individ inte bör stå för mer än cirka 5% av registreringarna i rasen under en femårsperiod. Detta är inte ett fast antal utan beror på hur stor rasen är och hur många valpar som registreras. Det viktigaste är att:

- undvika att en hane får "dominera" genpoolen
- sprida aveln på fler obesläktade hanar
- utvärdera avkommor innan hanen används brett i stor skala

MATADORAVEL OCH KROMFOHRLÄNDER

Kromfohländer är en liten ras i Sverige, vilket gör den extra känslig för överanvändning av enstaka individer. I SKK:s och rasklubbens avelsrekommendationer är dessa riktlinjer viktiga: Att en tik/hane ska få maximalt antal avkommor under sin livsperiod som motsvarar max 5 % av antalet registrerade svenskfödda valpar den senaste **5-årsperioden**. I rena tal är detta:

- under perioden 2021–2025 föddes 963 valpar i Sverige
- en hane bör (för tillfället) vara far till max 48 avkommor eller 7 kullar
- sju hanar hade nått/överskridit gränsen fram till 2025

Detta visar tydligt hur snabbt matadoravel kan påverka en liten population. För en liten ras blir det därför extra viktigt att uppfödare:

- planerar långsiktigt
- använder fler hanar
- och vid behov tar in nytt, så obesläktat material som möjligt

SLUTSATS

Matadoravel uppstår ofta för att en hund är "bra" och efterfrågad och det kan ge kortsiktiga vinster i typ och förutsägbarhet.

Men samtidigt innebär det nästan alltid en ökad långsiktig risk för minskad genetisk variation och spridning av dolda problem.

Ett hållbart avelsarbete handlar därför inte bara om att välja fina och friska individer, utan också om att fördela aveln på fler hundar så att rasens genetiska hälsa bevaras över tid.

FAKTARUTA:

Matadoravel

Matadoravel = när en och samma avelshund (oftast en hanhund) får orimligt många avkommor och därmed ett för stort genetiskt inflytande i rasen. Det är inte samma sak som linjeavel, men kan på sikt göra att rasen blir mer släkt och får mindre genetisk variation.

Det som kan uppfattas som positivt (kortsiktigt)

- Snabb spridning av önskade egenskaper (t.ex. temperament, funktion, exteriör)
- Mer förutsägbara valpkullar (man vet mer om vad hanen brukar lämna)
- Praktiskt i små raser där få hanar finns tillgängliga
- Kan kännas tryggt om hunden är väl utvärderad och uppföljd

Risker och nackdelar (långsiktigt)

- Dolda sjukdomsanlag kan spridas snabbt i hela rasen
- Genetisk variation minskar, vilket gör rasen mer sårbar
- Nästa generation blir mer släkt, vilket kan höja släktskap/inavel i framtiden
- Ökad risk för inavelsdepression (t.ex. sämre fertilitet, mindre kullar, sämre livskraft)

Rekommendation

En vanlig riktlinje är att en individ inte bör stå för mer än ca 5% av registreringarna i rasen under en femårsperiod, men exakt antal beror på rasens storlek.

Exempel: kromfohrländer (Sverige)

RAS anger att en hane (för närvarande) bör vara far till max 35 avkommor, baserat på registreringarna 2017–2021. I dagens läge är rekommendationen **max 48 avkommor** enligt underlag från åren 2021–2025.

Kort sagt:

Matadoravel kan ge snabba vinster men kan innebära stora genetiska risker för rasens framtida hälsa.

TILLSAMMANS BYGGER VI EN FRISKARE FRAMTID FÖR KROMFOHRLÄNDER

Efter att ha läst det här temat är det nog tydligt vad vi vill säga och varför vi lägger tid, kraft och hjärta på just avel och genetik. Vår ras är relativt liten, och det gör varje beslut viktigare. Varje kull, varje kombination och varje hundägare spelar roll. Det här är inte en fråga som bara angår uppfödare eller avelskommittéer. Det här angår oss alla som lever med en kromis.

För att vi ska kunna fortsätta ha en ras som är sund, stabil och hållbar över tid behöver vi göra två saker samtidigt, samla kunskap och använda den klokt. Det är där du som hundägare kommer in.

Balder, foto: Maria Gustavsson

HÄLSORAPPORTER – DET VIKTIGASTE DU KAN BIDRA MED

Vi vill säga det tydligt och utan krusiduller! Du hittar formuläret Hälsorapport som du fyller i på klubbens webbplats.

VI BEHÖVER HÄLSORAPPORTER. I MASSOR. FRÅN ALLA.

Inte bara från hundar som har problem utan minst lika mycket från de hundar som är helt friska. Varför? Jo, för att det är först när vi har mycket underlag som vi kan se verkligheten tydligt. Utan rapporter ser vi bara toppen av isberget, och riskerar att fatta beslut på för lite information.

En hälsorapport är inte bara ett "papper". Det är en pusselbit som hjälper oss att:

- förstå hur rasen mår över tid
- upptäcka trender tidigt
- se vad som fungerar bra
- och bygga tryggare framtida avelsbeslut

Och den stora sanningen är att om alla bidrar lite blir effekten enorm.

ATT KÖPA EN KROMIS – GÖR DET MED BÅDE HJÄRTA OCH HJÄRNA

När man letar valp är det lätt att gå på känslan. Och det ska man få göra - man ska bli glad, pirrig och förälskad. Men vi vill också uppmuntra till något som är minst lika viktigt:

VAR NOGGRANN I DIN EFTERFORSKNING

En valp är inte ett impulsköp. Det är ett ansvar för många år framåt. Och genom att ställa frågor och välja seriöst bidrar du också till att stötta en sund utveckling av rasen.

Oavsett om du...

- aldrig tänker avla
eller
- kan tänka dig att avla i framtiden

...så är det klokt att redan från början sätta dig in i vad som är viktigt för just vår ras, hälsa, mentalitet, genetisk variation, uppfödarens avelsstrategi och uppföljning.

Du ska kunna känna: Jag vet varför jag valde just den här kullen och jag förstår vad det valet betyder.

SKA JAG GÅ I AVEL – ELLER INTE?

Alla behöver inte avla. Faktum är att det är helt okej att säga: "Jag vill bara ha en fantastisk familjehund och bästa vän." Men om du någon gång har tänkt tanken att du kanske vill använda din hund i avel eller vara med och bidra mer aktivt då är det extra viktigt att börja bygga kunskap tidigt. Inte för att det måste bli så utan för att du då har möjligheten att göra välgrundade val. För avel handlar inte om att "ta en kull". Det handlar om att:

- veta vad man gör
- förstå risker och ansvar
- ha tålamod
- och vara beredd att följa upp resultatet i många år framåt

Det är ett långsiktigt åtagande och det är precis därför vi vill stötta med kunskap.

VAR HITTAR JAG PÅLITLIGA GUIDELINES OCH KUNSKAP?

Om du vill läsa mer och lära dig mer här är de bästa, mest seriösa vägarna:

1) RAS – vår rasplan

RAS (Rasspecifik avelsstrategi) är en av de viktigaste texterna som finns för kromfohrländer. Den berättar vilka mål och prioriteringar rasen har, vilka utmaningar vi behöver jobba med, och vad som är viktigt framåt. Arbete med uppdatering sker under 2026.

2) SKK – fakta, utbildningar och avelsverktyg

SKK har mycket bra grundinformation om avel, genetik, hälsa och vad man bör tänka på som både valpköpare och uppfödare. Det är en stabil bas när man vill förstå helheten.

3) Rasklubben – stöd och vägledning

Här finns den rasnära kunskapen hur läget ser ut hos oss, vad vi har lärt oss, vad som är extra viktigt just nu och hur vi kan hjälpas åt.

4) Fråga oss

Det kanske viktigaste av allt du behöver inte kunna allt själv. Avelskommittén finns inte bara för "de som redan kan", utan för att fler ska få möjlighet att lära sig, ställa frågor och känna sig trygga.

EN SISTA UPPMANING

– FRÅN OSS TILL DIG

Om du tar med dig en sak från det här temat, låt det vara den här:

Rasens framtid byggs av många små handlingar.

- Att skicka in en hälsorapport.
- Att välja valp med eftertanke.
- Att läsa RAS.
- Att våga ställa frågor.
- Att vara en hundägare som bryr sig.

Det är så vi blir bättre och bättre tillsammans. Och det är precis därför vi gör det här arbetet.

*//SKLK Avelskommitté och alla
vi med våra kromisar*

Välkommen "Kotten"

-om inkorsningsprojektet i Finland

Text: Carina Börjesson

Kotten har nyligen flyttat hela vägen från Finland hem till kennel Blacksmith Hill i Ucklum. Kotten är ett resultat av ett projekt där man korsat in Parson Russel-terrier med Kromfohländer i syfte att bredda genpoolen hos vår ras.

Jag har under några år letat efter en ny hane till min kennel. När jag fick möjlighet att köpa en valp från Finlands inkorsningsprojekt blev jag jätteglad. Jag har läst om projektet tidigare, och varit positiv till det hela men inte varit så insatt. Tanken med rasrena hundar och stängda stamtavlor föddes på 1800-talet i Storbritannien. Med en stängd stambok vet man alla hundars historia. Det finns en nedskreven rasstandard, ett önskvärt temperament och användningsområde för rasen. Det låter jättebra och har fungerat fint i många år, men problemet är att många raser härstammar från några få individer och hur vi än avlar kommer vi att använda släktingar, ofta på lite längre håll, men ALLTID släktingar. Det gör att inavlen i rasen ökar för varje generation.

Därför finns det av olika anledningar nytta i att korsa in en ny ras i en sluten avelspopulation. Det kan vara hälsoproblem, exteriöra problem (trubbnos mm) eller som hos Kromfohländern: en begränsad genetisk variation. En arvs massa som inte innehåller tillräckligt med variation kan så småningom påverka hundarnas hälsa negativt. Med raskorsningar strävar man efter att göra genpoolen mer mångsidig och större så att rasen ska hållas livskraftig och välmående. I det första steget paras hunden med en hund av annan ras, i detta fallet parades en Kromfohländer-tik med en Parson Russel-terrier-hane. Deras avkommor i första generationen kallas F1. Från och med den kullen parar man vidare endast med utvalda renrasiga Kromfohländer. I den första generationen F1 är andelen renrasig Kromfohländer 50%, i nästa generation F2 är det 75% och i F3 87,5%. När man kommer till kull F4 räknas valparna återigen som renrasiga, och får registreras i stamboken. Då har man nått 93,75 % kromis.

Varje korsning är ett slags försök där avkommorna kontrolleras noggrant med både hälso- och mentaltester för att avgöra om

hunden kan gå vidare i avel. Dessa individer korsas med omsorgsfullt valda, hälsosamma och till sitt lynne lämpliga individer från rasen. Andelen hundar som uppfyller Kromfohländerns rastypiska utseende ökar från generation till generation. Redan bland F1-hundarna finns det hundar som är väldigt lika den renrasiga Kromfohländern (se bilden), och i F2-generationen ser de flesta ut som en Kromis.

Det är lätt att se och förstå att hundarna blir mer och mer renrasiga från generation till generation. En inkorsning gör såklart skillnad för rasen, men inte så mycket som man skulle kunna tro. Därför bör raser på lång sikt fortsätta att korsas in i populationen för att motverka genetisk utarmning. Detta är alltså inte något man bara gör en gång med ett slutgiltigt resultat, utan snarare som en långsiktig avelsstrategi. Raskorsningsprojektet kräver en hel del arbete och noggranna övervägningar samt uppföljning. Inkorsningsprojektet pågår idag på flera raser i flera länder, där Finland varit något av ett föregångsland. Även Sverige har projekt (dock inte med Kromfohländer). Finland har 4 pågående projekt med Kromfohländer. (Pudel, Tibetansk Terrier och Parson Russel Terrier)

Kotten
Foto: Anne Koskelainen

Om inkorsningsprojektet kromfohländer i Finland

Text: Petra Jokila Os Huurne (kennel Flame Pet's)

Vi i Finland påbörjade ett rasförbättringsprojekt i vår ras 2011. DNA-forskning på vår ras genomfördes för att bedöma dess mångfald och det blev då uppenbart att vi har en mycket smal genpool. Det bedömdes att tyska hundar inte skulle vara till någon nytta för oss i detta avseende, eftersom alla kromfohländer är mycket nära besläktade med varandra. Projektet var också nödvändigt eftersom det också finns en del sjukdomar inom rasen.

Efter att vi fattat detta beslut undersökte och valde vi bland raser som skulle kunna vara lämpliga för kromfohländer-projektet. Tillsammans med Finska Kennelklubben bestämde vi oss för tre olika raser; medelstor pudel, tibetansk terrier och Parson Russell terrier. I den här texten kommer jag att berätta om min del i korsningsprojektet med Parson Russell terrier.

Hösten 2012 såg jag en vacker parson-hanhund på en hundutställning. Jag pratade med ägaren och fick veta att den var alldeles för ung, men att pappan fanns hos samma ägare. Jag frågade då

Från F1 till F4

om det skulle vara möjligt att få använda denna äldre hanhund till korsningsavelsprojektet. De gick med på att delta i projektet, och då började den omfattande forskningen om stamtavlan. Faderns släktlinje spårades, hela vägen till Danmark, och hälsoinformation begärdes in.

Efter omfattande research bad vi kennelklubben om deras åsikt om hunden i fråga. De var överens med oss om att denna hund skulle passa väl för projektet. Vi diskuterade saken vidare inom vår egen förening och andra alternativ presenterades, men till slut bestämde vi oss för den hanhund jag hade hittat. Vår förening betalade för armbågs- och höft-röntgen och en ögonundersökning för denna hanhund. Baserat på dessa resultat beviljades hunden också en avelslicens.

I februari 2014 träffades kromfohländertiken Roppa och parson russel terriern Kleni, och den 22 april föddes den första F1-kullen parson-kromis på Raasillan kennel bestående av fyra tikar och fyra hanhundar. Från denna kull köpte jag sedan en hanvalp, Sumo. Sumo visade sig vara en mycket trevlig hund både utseendemässigt och karaktärs-mässigt. Han fick 190 poäng i karaktärstestet, och frisk*. Så sedan gick jag vidare i samarbete med kennelklubben. Sumo och tiken Ruska blev föräldrar till F2-kullen. Ruska har fått 159 poäng i karaktärstestet och också fått sin hälsa kontrollerad som frisk*. Ruskas pappa är från Tyskland, så hon är också något annorlunda än den finska linjen.

Sumos och Ruskas sex F2-valpar föddes i augusti

» Det finns delade åsikter kring inkorsningar, både bland klubbar i olika länder och bland uppfödare. I Tyskland tillåter RZV (den FCI-anslutna klubben) ingen inkorsning.

En del vill se en mycket snabbare förändring där man öppnar stamtavlorna för att enklare kunna korsa in nya raser, medan andra ser en del problem.

Men målet - som jag ser det, med raskorsning är att på lång sikt hjälpa eller förbättra situationen hos rasen som korsas.

Jag vill tacka Petra för förtroendet att ta hand om Kotten, och genom det vara en del av detta projekt.

2018, och de är alla friska.* Jag behöll en tik, Tyrsky från denna kull för eventuell framtida avel. Hon parades i augusti 2021 med hanen Konsta, och vi var nu framme vid F3-kullen som föddes i oktober 2021. Från denna kull placerade jag en tik, Missi, för min räkning i ett bra hem.

I augusti 2025 var det dags för den första F4-kullen här i Finland, då jag parat jag Missi med Eskolla. Med dessa nio valpar var korsningsprojektet slutfört. Dessa F4-valpar räknas som renrasiga, och förhoppningsvis kommer de att bidra med nya gener till vår ras i framtiden. Jag är glad att en av hanarna flyttar till Sverige, och jag hoppas att även han kommer att bidra till den svenska kromfohrländeraveln i framtiden.

För närvarande har jag en F1, och två F2 boende hos mig. Hittills har de visat sig vara friska hundar. Sumo, som är nästan 12 år gammal, har alltid varit frisk. Detsamma gäller Tyrsky, 7 år gammal, och Kide, 2 år gammal. Låt oss hoppas att detta fortsätter med de framtida valparna.

Sammanfattningsvis: Alla vi uppfödare har säkert samma mål: att få fram rastypiska, friska och godmodiga kromfohrländer. Detta projekt har varit långt och mödosamt, men också givande. Jag hoppas att detta har gett er en liten inblick i projektet och att ni förstår syftet med att vi genomförde detta i Finland.

Viktiga termer:

RASHUND: En hund från en officiell hundras, många skapades genom avel redan i slutet av 1800-talet. Om renrasiga hundar vet vi tex historia, stamtavla, rasstandard mm.

RASKORSNINGSPROJEKT: Ett noga kontrollerat projekt, där man korsar två bestämda raser - ett av målen är ofta att öka den genetiska variationen. Mycket viktigt är omfattande hälso- och mentalitetsundersökningar. Efter fyra generationer kan avkomman blir godkänd och registrerad. Projektet måste vara godkänt av kennelklubben.

BLANDRAS: En blandrashund kan vara planerad eller födas av en slump. De kan härstamma från två eller flera raser och har ingen officiell stamtavla. Dvs det finns ofta ingen säker historia eller hälsodokumentation. Målet är inte direkt att förbättra någon av raserna. Även "designerraserna" som finns idag labradoodle, cockerpoo m.fl är blandrashundar.

*friska= ua röntgen, ua patella och ua ögon

F4	Flames Pet's KNOCKING ON HEAVENS DOOR "Kotten"											
F3	Krumme Furche Quattro "Eskolla"				Flames Pet's FIGHT FOR THIS LOVE "Missi"							
F2					Flame Pet's Beyonce "Tyrsky"				Birkenstrans Kahiki Tonga Tale "Konsta"			
F1					Raasillan Champ "Sumo"		Sapliinan Sieglinde "Ruska"					
					Jackvill e Glenny "Kleni"	Jazzmo Funk "Roppa"						

Endast de hundar som är intressanta i artikeln är namngivna. På de tomma platserna är det renrasiga Kromisar

Championgalleriet

CHAMPIONGALLERIET 2025

Det är roligt att så många av Svenska Kromfohrländerklubbens medlemmars kromisar har tagit championat under 2025. Vi säger grattis till er alla och presenterar här de championat som stolt matte eller husse har lämnat till Championgalleriet 2025.

Det finns ett stort antal titlar och championat som hundar kan erhålla. Som ett resultat av deltagande vid **Utställning** (exteriörbedömning) kan hunden bli utställningschampion (UCH). För att bli svensk utställningschampion krävs tre certifikat utdelade av minst två domare. Minst ett av certifikaten ska ha utdelats tidigast när hunden uppnått två års ålder. Därefter krävs ett certifikat i något av våra nordiska grannländer för att bli champion i det landet. De utställningar som arrangeras har olika status, de är antingen nationella, internationella eller Nordic. Vid internationella utställningar utdelas CACIB. Förkortningen står för Certificat d'Aptitude au Championnat International de Beauté och utfärdas av FCI (Fédération Cynologique Internationale). Det krävs fyra CACIB från tre olika länder, och av tre olika domare för ett internationellt championat sk C.I.B. Vid Nordic utställning tävlar man om Nordic certifikat. Tre sådana från tre av de nordiska länderna, och av tre domare resulterar i ett Nordic championat.

Championat i Rallylydnad, erövrar efter tre kvalificerande resultat (poäng över 90) i mästartklass. Vägen dit innebär att hunden tilldelats titlarna RLDN (rallylydnad nybörjare), RLDF (fortsättning) och RLDA (avancerad).

Klasserna i Nose Work är uppdelade i klasserna 1, 2, 3 och Elit samt fem tävlingsgrenar. Efter tre diplom i TEM (tävling enskilt moment) eller TSM (tävling samtliga moment) tilldelas man titel NW1 (eller NW2, NW3). Championat tilldelas den som erhåller tre diplom i Elit-klass.

Agility delas upp i agilityklass och hoppklass och tävlas i tre klasser, 1, 2 och 3. Fem "pinnar" i en klass berättigar till diplom och titeln, AGD eller AGHD. I klass tre krävs tre certifikat för att erövrar titlarna SE AgCh och SE Ag(hopp)Ch.

För att erövrar svenskt championat i **Lydna**, (SE LydCh) krävs tre 1:a pris i Lydnadens högsta klass 3. Vägen dit börjar i Startklass där tre uppflyttningsresultat innebär diplom och titeln LD Startklass.

SEAGCH AGHD2 SERALLYCH NW1 NW2
NW3 LDSTARTKLASS WW-24 CIB NORDICCH
SEUCH NOUCH FIUCH DKUCH

Fondador Dazzling dream

Djippo

Reg. nr: SE53499/2021
Född: 2021-07-17
Kön: Hane
Ägare: Anette Alvarsson
Uppfödare: Annicca Billow

Erhöll följande titel/titlar under 2025
Svensk Agilitychampionat SEAGCH
Diplomtitel i NoseWork klass 3 NW3

Far
SE51369/2014 Krumme Furche Jägermeister
Mor
SE48857/2017 Fondador Bonny Bee

Championgalleriet

SE UCH, DK UCH, VDH CH, C.I.B.

Dreamwishes Filip "Filip"

Reg. nr: SE13963/2023
Född: 2023-02-03
Kön: Hane
Ägare: Carina Bouvin Hansson
Uppfödare: Carina Bouvin Hansson

Erhöll följande titel/titlar under 2025
SE UCH, DK UCH, VDH CH, C.I.B.

Far
SE21914/2016 Moonheim Sweet Sander
Mor
SE 41487/2017 Dreamwishes Stjärna

Championgalleriet

C.I.B., DK UCH, EE CH, FI uch, NO UCH, SE UCH.

Dreamwishes Gino "Gino"

Reg. nr: SE13521/2022
Född: 2022-01-07
Kön: Hane
Ägare: Lena Östman
Uppfödare: Carina Hansson

Erhöll följande titel/titlar under 2024
Norsk & Estnisk Utställningschampion

Far
SE56237/2014 Gurkan Vom Schloss Judenau
Mor
SE21507/2019 Nalgard's Gucci

SE UCH, DK UCH

Flame Pet's Guardian Angel "Gaia"

Reg. nr: SE51418/2022
Född: 2022-05-26
Kön: Tik
Ägare: Camilla Blom
Uppfödare: Petra Jokila, Finland

Erhöll följande titel/titlar under 2025
Dansk Utställningschampion

Far
SE40959/2014 Casakromis Charlie
Mor
FI33404/17 Flame Pet's Agatha

SE UCH

Vickerinas Kosmos "Kosmos"

Reg nr: SE 11281/2023
Född: 2023-01-03
Kön: Hane
Ägare: Charlotta Leivig
Uppfödare: Carina Järsand

Erhöll följande titel/titlar under 2025
SE UCH

Far
SE47510/2019 Kromis Life Aldo
Mor
SE48912/2019 Vickerina's Chikorita

Championgalleriet

SE UCH

Blacksmith Hill Kind And Precious "Prillan"

Reg. nr: SE11618/2023
Född: 2022-12-03
Kön: Tik
Ägare: Carina Börjesson
Uppfödare: Carina Börjesson

Erhöll följande titel/titlar under 2025
SE UCH (2026-01-06)

Far
SE48908/2019 Vickerina's Masquerain
Mor
SE39148/2017 Blacksmith Hill One Is Not Enough

Championgalleriet

JWW-18, EUW-18 SE UCH, DK UCH NO UCH,
NJK, PL UCH, NL UCH, VDH UCH, Nordic CH,
C.I.B.,

Dreamwishes Stjärna "Stjärna"

Reg. nr: SE41487/2017
Född: 2017-06-19
Kön: Tik
Ägare: Carina Bouvin Hansson
Uppfödare: Carina Bouvin Hansson

Erhöll följande titel/titlar under 2025
VDH UCH

Far
SE37063/2014 Dreamwishes Nicholas
Mor
SE59161/2010 Emilero's Ally at Dreamwishes

SEAGCH SEAG(HO)CH NOAG(HO)CH
SERALLYCH NW1 NW2 LDSTARTKLASS LD1
CIB SEUCH NOUCH FIUCH DKUCH

Fondador Bonny Bee "Bonnie"

Reg. nr: SE48857/2017
Född: 2017-08-19
Kön: Tik
Ägare: Anette Alvarsson
Uppfödare: Annicca Billow

Erhöll följande titel/titlar under 2025
NO AG(HO)CH

Far
VDH/KROM11-443 Eiyu von der Aragorner Höhle
Mor
SE12360/2013 Fondador Xantha X-cess

SE UCH, NO UCH

Nalgard's Vinnie "Cilla"

Reg. nr: SE25614/2023
Född: 2023-04-14
Kön: Tik
Ägare: Anki Höglund
Uppfödare: Lena Vidlund

Erhöll följande titel/titlar under 2025
SE UCH, NO UCH

Far
SE34953/2019 Krumme Furche Poirot
Mor
SE16643/2017 Nalgard's Cher

Championgalleriet

SE RALLYCH SE AGCH RLD N&F&A AGHD I

Kromiwonder Blissful Grace "Nässla"

Reg. nr: SE25331/2020
Född: 2020-03-24
Kön: Tik
Ägare: Elin Svonni
Uppfödare: Rita Löveid Nilssen

Erhöll följande titel/titlar under 2025
Agility champion

Far
VDH/KROM16-5571 Jenaro Castillo Montenegro
Bensi

Mor
SE21405/2016 Kromiwonder Affectional Mirth

C.I.B. SE UCH DK UCH FI UCH LT CH

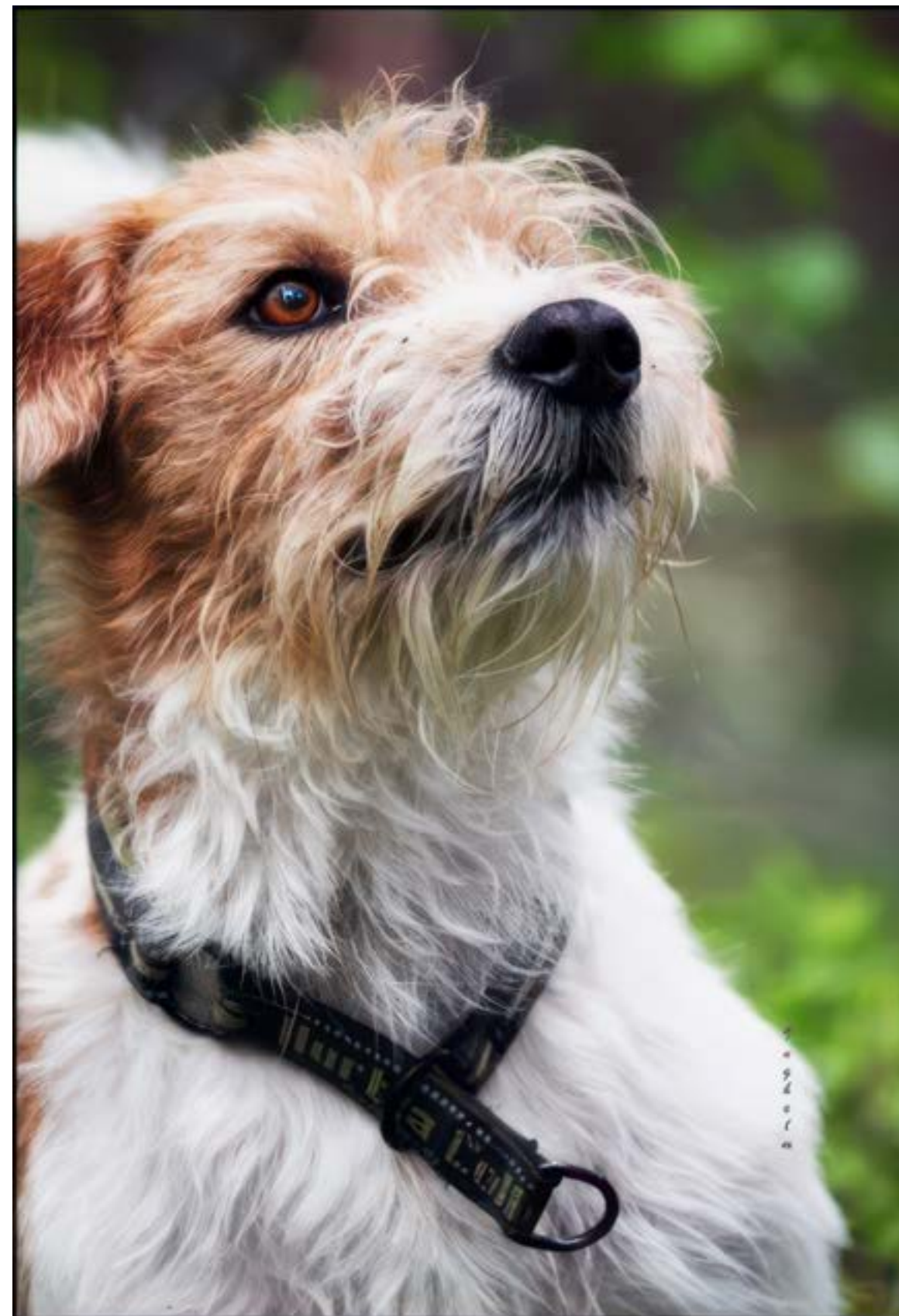
Xamirabilis Elma Eminens "Selma"

Reg. nr: SE 49502/2022
Född: 2022-08-08
Kön: Tik
Ägare: Bo Wiberg
Uppfödare: Marion Possekel

Erhöll följande titel/titlar under 2025
C.I.B. SE UCH DK UCH FI UCH LT CH

Far
Aaron Von Elbpoten VDH/Krom19-6072

Mor
SE UCH Xamirabilis Blanka Dariusdotter
SE43030/2018

Julpromenad på Österlen

Text och bild: Maria Gustavsson

En söndag under mellandagarna, när dagarna börjat bli lite sega och både tvåbenta och fyrbenta längtar som mest efter lite aktivitet och rörelse. Då var det dags för en kromisträff på Österlen, som just denna dag visade sig från sin bästa sida. Soligt och vackert, om än lite bitande kyliga vindar stundtals.

En av årets sista dagar, den 28 december, hade vi bestämt träff på parkeringen vid Vårhallarna utanför Simrishamn. Catarina och Anders med sina tre kromisar var på plats i förväg och beslutade snabbt att flytta upp vid grillplatsen längre upp eftersom det blåste en del ute vid stranden. Efterhand rullade bilarna in och vi samlades väl påklädda för att hålla värmen. Det välkända skällandet hördes precis som det brukar när femton kromisar ska bekanta sig med varandra. Som vanligt så lugnade det sig när vi började röra på oss. Promenaden gick först längs vägen. När vi sedan vek av genom hagarna mot stranden så sprang de flesta hundarna lösa. En utmaning för hundarna i form av staketstättor att ta sig över innan vi nådde stranden. En mysig stund nere vid havet, samtal med nya och gamla bekantskaper. Hundarna gick och sprang längs med stranden och på stenarna, en del vågade doppa tassarna i det iskalla vattnet. Vi promenerade tillbaka längs havet och samlade ihop gruppen vid några klippor för det obligatoriska gruppofotot, syns ju på bilderna att det blåste men som skåningar är vi ju rätt vana vid vind. När vi kom upp till rastplatsen så var grillen redan tänd. Perfekt med lite värme och dags att få lite lunch. Korvar och annat fyllde snabbt grillen och efteråt bjöds det på munkar och pepparkakor. Hundarna avslutade med lite mer lek på strandfältet innan vi alla packade ihop efter en skön dag utomhus och ännu en lyckad träff!

Vill du vara med nästa gång?

Håll utkik i FB-gruppen "Kromfohrländer Skåne/Blekinge" som är vår kommunikationskanal.

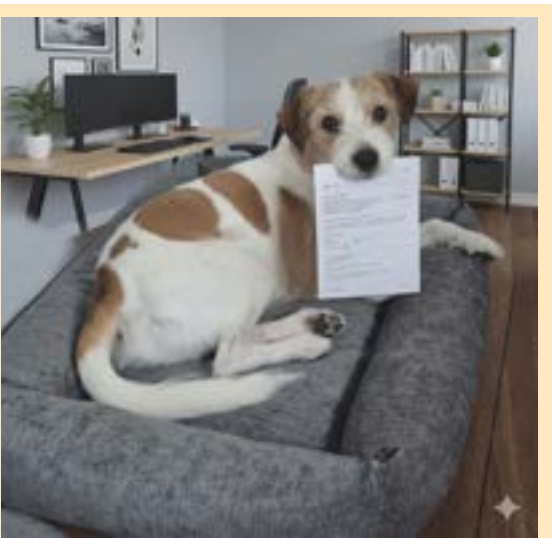

Hjälp oss att minska på kostnaderna!

Ett nytt år har nu inletts, och under året kommer du att få din faktura för medlemsavgiften. Fakturan skickas ut av SKK, som administrerar våra medlemsbetalningar.

Vi vill vänligen uppmärksamma er på att varje påminnelse som SKK behöver skicka ut medför en avgift för vår klubb. Betala gärna avgiften till klubben i tid så sparar vi de pengarna och kan använda dem till något roligare.

Tack för er förståelse!

Aktivitetsombud

Välkommen att ta kontakt med något aktivitetsombud för att höra om något är på gång! Våra aktivitetsombud samordnar kromispromenader eller annat skoj. Du som är nyfiken på rasen är också välkommen att höra av dig. Om du vill träffa en kromis med ägare kan vi ofta förmedla kontakt till någon i närheten.

Våra aktivitetsombud

Västerbotten:

Anders Hedström, Skellefteå
svartvest@yahoo.se

Dalarna:

Elisabet Zimmer, Smedjebacken
elisabet.zimmer@hotmail.se

Gävleborg/Västernorrland:

Carina Järsand, Söderhamn
vickerinas@gmail.com

Anki Höglund, Timrå

anki.hoglund@telia.com

Sandra Lövgren, Sundsvall

Sandra.lovgren83@outlook.com

Västmanland:

Regina Wangerud, Nora
regina.wangerud@gmail.com

Södermanland:

Elisabet Wallin, Nyköping
lisa.liljedalsbacken@gmail.com

Stockholm stad

Ann Segerborg-Fick, Stockholm
ann.segerborg.fick@gmail.com

Västergötland:

Annica Johansson Blixt, Bullaren
annicajblixt@gmail.com

Halland:

Lotta Elldér, Onsala
lotta.ellder@telia.com

Småland/Öland:

Anders Maazon, Färjestaden
anders@maazon.se

Skåne/Blekinge:

Maria Gustavsson, Ekeby
maria73.gustavsson@gmail.com

Svenska Kromfohländerklubben

Styrelse

Ordförande Tomas Ohlin
ordforande@kromfohlanderklubben.se
Skuggvägen 11b, 135 52 Tyresö
Tel. 070-846 6210

Vice ordförande

Dietmar Molk
viceordforande@kromfohlanderklubben.se
Länsvägen 59, 591 90 Tjällmo
Tel. 013-273 437

Sekreterare

Jeanette Wilfer
sekreterare@kromfohlanderklubben.se
Götvägen 9, 825 32 Iggesund
Tel. 070-783 4991

Ledamot

John Whilborg
layout@kromfohlanderklubben.se
Kullborgsgatan 1A, 614 33 Söderköping
Tel. 073-091 4482

Ledamot

Marion Possekel
marion.possekel@gmail.com
Bokvägen 54, 146 50 Tullinge
Tel. 076-252 8227

Suppleant 1

Suppleant 2

Ingela Bood Carlsson
ingela_bc@hotmail.com
Gråsmånadsgatan 34, 415 48 Göteborg
Tel. 073-364 4977

Kassör (utom styrelsen)

Pia Almgren
ekonomi@kromfohlanderklubben.se
Öster-Edinge 124, 747 93 Alunda
Tel. 070-836 4602

Revisorer

Revisor Leif Neble
leifneble@hotmail.com
Stallvägen 80, 463 32 Lilla Edet
Tel. 070-362 7180

Revisor

Lena Ericksson
lana.ericksson@gmail.com
Villberga Backa 16, 749 51 Grillby
Tel. 073-384 0645

Revisorssuppleant

Per-Johan Holmström
per-johan.holmstrom@telia.com
Björngränd 7, 784 40 Borlänge
Tel. 070-589 3194

Revisorssuppleant

Irja Sunnerdal
irja.sunnerdal@gmail.com
Tranbärsvägen 5, 761 63 Norrtälje
Tel. 070-792 6407

Valberedning

Sammanställande

Erika Nord
svartcykel@hotmail.com
Riksbyvägen 26, 168 74 Bromma
Tel. 073-619 0570

Ledamot

Annika Magnusson
annikam356@gmail.com
Tel. 070-864 0510

Kromistrycket & webben

Redaktion KT

Irja Sunnerdal & Maria Gustavsson
kromistrycket@kromfohlanderklubben.se

Layout KT

John Wihlborg
layout@kromfohlanderklubben.se

Webmaster

Maria Gustavsson
webben@kromfohlanderklubben.se

SKLK:s kommittéer

Agilitykommittén

Nicklas Öjentorp
agility@kromfohlanderklubben.se

Aktivitetskommittén

vakant

Avelskommittén

Tomas Ohlin
avel.kromfohlanderklubben.se

Exteriörkommittén

Gunilla Jernselius
exterior@kromfohlanderklubben.se

Uppfödarkommittén

Mats Ohlin
uppfodare@kromfohlanderklubben.se

Utställningskommittén

Jeanette Stark
utstallning@kromfohlanderklubben.se

Var med och forma klubbens framtid!

Nu är det snart dags för årsmöte. I år möts vi som du säkert läst, på webben digitalt, vilket gör det enklare än någonsin att vara med.

När - 26 mars
Tid - 18:30–19:30
Plats - framför datorn!

Årsmötet är inte bara en formell punkt i kalendern, det är vår gemensamma träffpunkt där vi summerar, blickar framåt och fattar beslut tillsammans.

Här får du insyn, möjlighet att påverka och chansen att vara en aktiv del av klubbens utveckling.

Vi hoppas verkligen att just du vill vara med. Ju fler vi är, desto bättre blir det!

Kallelse, handlingar och anmälan hittar du på webben, sista anmälningsdag är 21 mars.

Anmäl dig, logga in och delta, det är både viktigt och trevligt.

Vi ses på årsmötet!

NÄSTA KT KOMMER I JUNI. SISTA DAGEN FÖR INLÄMNAT MANUS: 15 MAJ